

Jaarverslag 2019

© 2020 Brabant Water NV

Bezoekadres

Magistratenlaan 200
5223 MA 's-Hertogenbosch

Postadres

Postbus 1068
5200 BC 's-Hertogenbosch

Telefoon 073 683 88 88

e-mail communicatie@brabantwater.nl

internet www.brabantwater.nl

Handelsregister 16005077

Colofon

Samenstelling Brabant Water

Inhoud

Voorwoord van het Bestuur	4
Bericht van de Raad van Commissarissen van Brabant Water NV	5
Bestuursverslag 2019	12
Over Brabant Water NV	13
Kengetallen Brabant Water NV	15
Sociale kengetallen	16
Ondernemingsstructuur Brabant Water Groep	17
Risicomanagement.....	18
Financiën.....	23
Onze inzet op MVO	26
Jaarrekening 2019	27
Geconsolideerde jaarrekening	27
Enkelvoudige jaarrekening	58
Overige gegevens.....	68
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	69
Statutaire regeling winstbestemming	72
Afkortingen	73

Voorwoord van het Bestuur

Zo'n 2,5 miljoen inwoners en ruim 50.000 bedrijven in Noord-Brabant kunnen dag en nacht rekenen op drink- en industriewater van onberispelijke kwaliteit. Water uit de beste bronnen, gelegen in 1.600 hectare natuurgebied. Een verantwoordelijke taak, omdat we continu alert moeten zijn op kansen, ontwikkelingen, risico's en bedreigingen. Om zo goed voorbereid te blijven op de toekomst.

Zo stelden we afgelopen jaar het Strategisch Plan Watervoorziening 2020-2025 op. Hierin geven we antwoord op de belangrijkste vraag: hoe kunnen we in Noord-Brabant voldoende en betrouwbaar drinkwater blijven leveren? Een speerpunt is waterbesparing, maar ook de zorg voor onze bronnen. Wij willen hierin allereerst zelf het goede voorbeeld geven. De bescherming van bronnen is de basis voor goede drinkwaterkwaliteit. Daarom onderhouden we onze terreinen met respect voor de natuur. En werken we aan het verhogen van de biodiversiteit.

Het stellen van een goed voorbeeld is een begin, maar niet genoeg. We kunnen het niet alleen: we moeten nu samenwerken voor een goede drinkwatervoorziening later. Met de provincie, gemeenten en waterschappen, met de landbouw- en natuurorganisaties. We hebben allemaal een stukje van de puzzel. Door goed van elkaar te weten wat er speelt en wie wat doet, wordt die puzzel steeds eenvoudiger gelegd.

Ook als werkgever is het belangrijk goed voorbereid te zijn op de toekomst. We hebben een technische ruggengraat en het behouden en aantrekken van (technisch) personeel heeft de focus. Daarom startten we in 2019 een campagne waarmee we onze bekendheid als werkgever vergroten. Ook investeerden we afgelopen jaar veel in onze eigen mensen. Veilig en gezond werken was een belangrijk aandachtspunt, maar ook duurzame inzetbaarheid.

Duurzaamheid maakt al jaren integraal deel uit van onze bedrijfsvoering, het zit in ons DNA. In ons aparte MVO-verslag leest u wat we in 2019 op dit gebied realiseerden. Ook onze omgeving verwacht steeds meer dat we duurzaam en maatschappelijk ondernemen. Om nog meer zichtbaar te maken hoe we ons werk doen en wat onze positieve invloed is op de omgeving, introduceerden we afgelopen jaar onze nieuwe belofte: *bewust. natuurlijk.*

Ik heb ervoor gekozen om, na achttien jaar, in september 2020 het stokje over te dragen aan een nieuwe bestuurder. Ik ben erg trots op dit prachtige bedrijf, maar bovenal op de enorm betrokken medewerkers. Mijn collega's. Want zonder hen geen water uit de kraan; zonder hen geen Brabant Water.

Guiljo van Nuland, *Algemeen Directeur*

Bericht van de Raad van Commissarissen van Brabant Water NV

Jaarrekening

De Bestuurder van Brabant Water NV heeft ons de opgemaakte jaarrekening over het jaar 2019 voorgelegd, samen met het verslag over het door hem gevoerde beleid. De Raad van Commissarissen (hierna: de Raad) heeft de opgemaakte jaarrekening over 2019 laten controleren door Deloitte Accountants B.V. De goedkeurende controleverklaring van de onafhankelijke accountant is in het verslag opgenomen.

De Raad heeft besloten de jaarrekening door te sturen naar de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (hierna: de Algemene Vergadering) en stelt u voor de Jaarrekening 2019 ongewijzigd vast te stellen. Verder stelt de Raad u voor decharge te verlenen aan de Directie voor haar bestuur en aan de Raad voor zijn toezicht.

Corporate Governance

De Raad en het Bestuur onderschrijven het belang van transparantie en deugdelijk ondernemingsbestuur voor Brabant Water NV. Om deze reden wordt de Corporate Governance Code vrijwillig toegepast voor die onderdelen die ook voor onze onderneming aan de orde zijn.

Brabant Water NV is een naamloze vennootschap waarop het (verzwakt) structuurregime van toepassing is. Dit betekent onder andere dat het Bestuur wordt benoemd door de Algemene Vergadering op bindende voordracht van de Raad. De Algemene Vergadering benoemt eveneens, op voordracht van de Raad, de commissarissen.

De verhoudingen tussen de Algemene Vergadering, de Raad en het Bestuur zijn vastgelegd in diverse regelingen en in de statuten. Ook zijn voor de vaste commissies van de Raad reglementen opgesteld. Deze stukken zijn ook op de website van Brabant Water NV gepubliceerd.

Samenstelling en omvang van de Raad

De met de Algemene Vergadering overeengekomen samenstelling en omvang van de Raad is sinds 2014 de volgende:

- twee leden met een actieve functie in het openbaar bestuur van een aandeelhoudende gemeente (categorie A);
- een lid op voorstel van het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant (categorie B);
- een lid op basis van het versterkt aanbevelingsrecht van de Ondernemingsraad (categorie C);
- een lid, niet vanuit de bovengenoemde achtergronden (categorie D).

De Algemene Vergadering heeft in haar vergadering van 21 juni 2019 mevrouw J.M. Driessen en mevrouw C.J.M.A. van Esch voor een tweede en laatste termijn herbenoemd als lid van de Raad.

Per 1 januari 2011 is de Wet Bestuur en Toezicht in werking getreden. De wet bevat onder andere een bepaling over een evenwichtige verdeling van zetels over mannen en vrouwen. De wet gaat uit van een evenwichtige verdeling van ten minste 30% mannen en ten minste 30% vrouwen.

Bericht van de Raad van Commissarissen van Brabant Water NV

Per 31 december 2019 bedraagt de verdeling in de Raad 60% mannen en 40% vrouwen. De Raad is daarmee volgens de wet op dit punt evenwichtig samengesteld.

Het Bestuur van de vennootschap bestaat uit één statutair directeur.

De samenstelling van de Raad per 31 december 2019 is opgenomen op pagina 10 van dit Jaarverslag.

Door de Raad is in 2019 tevens het initiatief genomen om na te denken over het gewenste profiel van de Raad voor de komende jaren. De Raad is van mening dat de bestaande profielschets niet meer past bij de huidige en toekomstige eisen die gelden voor een Raad van Commissarissen. De Raad hecht meer waarde aan ervaring en competenties van kandidaten, dan aan de specifieke (bestuurlijke) hoofdfunctie die een kandidaat vervult. In de loop van 2020 zal deze oriëntatie, in overleg met de betrokken stakeholders, afgerond worden.

Invulling toezicht

De Raad kwam in 2019 vijfmaal regulier in vergadering bijeen. Bij deze vergaderingen is het Bestuur aanwezig geweest. Tijdens de vergaderingen en in overige contacten met het Bestuur heeft de Raad gesproken over de strategie van de onderneming, de behaalde resultaten, de plannen voor de komende periode en alle overige relevante zaken die onder de aandacht van de Raad kwamen of werden gebracht.

In 2019 is door het Bestuur een themabijeenkomst gehouden over de aanpak van Riskmanagement bij Brabant Water, in aanwezigheid van de verantwoordelijk teammanager.

In 2019 zijn daarnaast onder andere de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Jaarverslag 2018 en het verslag van de accountant
- Financiële kwartaalrapportages 2019
- Begroting en watertarieven 2020
- Duurzaamheidsverslag 2018
- Voordracht herbenoeming van de leden Driessen en Van Esch
- Bestuursovereenkomst Drinkwatervoorziening met de provincie Noord-Brabant
- Droogteschade voor agrariërs
- Toekomst Hydreco GeoMEC BV
- Resultaten smalle benchmark 2018
- Expertmeeting met de Inspectie Leefomgeving en Transport inzake de inrichting van de governance in de drinkwatersector
- De afronding van de gerechtelijke procedure over de afwikkeling van de te betalen schadeloosstelling aan de NV Tilburgsche Waterleiding-Maatschappij (TWM)
- Werkbezoeken, themabesprekingen en presentaties in 2020 en 2021

Nadat de directeur aan de Raad kenbaar had gemaakt dat hij vanwege aanstaande pensionering zijn functie per 1 september 2020 neerlegt, heeft De Raad eind 2019 in een extra bijeenkomst een eerste gedachtewisseling gehad over de bestuursopvolging.

Op diverse momenten in het jaar is er – zowel in formele als in informele zin – contact geweest tussen de Ondernemingsraad enerzijds en de voorzitter alsmede overige leden van de Raad anderzijds. Hiertoe behoorde in ieder geval ook het bijwonen van een formele Overlegvergadering tussen de Ondernemingsraad en het Bestuur.

De Raad heeft twee vaste commissies: de Auditcommissie en de Governancecommissie.

Auditcommissie

De Auditcommissie adviseert de Raad bij de uitvoering van zijn taak tot het houden van toezicht op de interne risicobeheers- en controlesystemen en de jaarverslaglegging.

De Auditcommissie heeft in 2019, in aanwezigheid van de accountant, de ontwerp-Jaarrekening 2018 en het ontwerp-Jaarverslag 2018 besproken. Daarnaast heeft de Auditcommissie onder meer vergaderd over de financiële

informatieverschaffing (begroting en watertarieven 2020 en realisatiecijfers 2019), het financieel meerjarenperspectief 2020 tot en met 2029 en de Boardletter met betrekking tot de interimcontrole 2019.

Ook is de toetsing van de Inspectie Leefomgeving en Transport inzake de drinkwatertarieven 2019 en de vaststelling van de WACC 2020-2021 besproken.

Governancecommissie

Een van de taken van de Governancecommissie is de Raad te adviseren over de vaststelling van de jaarlijkse remuneratie van het Bestuur, passend binnen het door de Algemene Vergadering vastgesteld bezoldigingsbeleid en de WNT-regels.

Overige taken zijn onder andere werving en selectie van leden van de Raad en het Bestuur en governancevraagstukken met betrekking tot de vennootschap.

De Commissie heeft bovendien voorstellen gedaan voor de vaststelling van prestatie-indicatoren voor het Bestuur. Deze prestatie-indicatoren richten zich onder andere op diverse relevante onderdelen van de bedrijfsvoering. Ook heeft de Commissie geadviseerd over de vaststelling van de beloning van de bestuurder over 2019 binnen de regelgeving inzake de WNT.

Met het Bestuur wordt aanvullend ook een jaarlijks evaluatiegesprek gehouden waarbij gesproken wordt over het functioneren, mede in relatie tot de daartoe door de Raad opgestelde criteria.

In dit verband zijn in 2019 door de Governancecommissie – buiten aanwezigheid van de bestuurder – tevens gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de diverse managementlagen binnen de onderneming, alsmede met de gedeputeerde Deelnemingen van het College van Gedeputeerde Staten, tevens voorzitter van de Aandeelhouderscommissie.

Tot slot

De Raad spreekt tot slot zijn dank en waardering uit voor de wijze waarop Bestuur, Ondernemingsraad en medewerkers van Brabant Water NV zich in het verslagjaar hebben ingezet voor de belangen van de onderneming.

's-Hertogenbosch, 29 april 2020

Namens de Raad van Commissarissen van Brabant Water NV

Mr. J.M.L. Niederer, voorzitter

M.W.A.M. van Stappershoef, secretaris

De Raad van Commissarissen met van links naar rechts: mevrouw drs. C.J.M.A. (Karin) van Esch, de heer mr. H.B. (Huub) Hieltjes, de heer mr. J.M.L.(Jacques) Niederer, de heer M.W.A.M. (Mark) van Stappershoef en mevrouw drs. ir. J.M. (Joke) Driessen.

Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering heeft een vaste Aandeelhouderscommissie ingesteld om de jaarlijkse Aandeelhoudersvergadering voor te bereiden.

Deze Commissie is in 2019 eenmaal bijeengekomen. Op 3 mei 2019 heeft de Commissie de onderwerpen van de agenda van de Aandeelhoudersvergadering 2019 met het Bestuur besproken. Hierbij is onder meer aandacht besteed aan de voortgang van de gerechtelijke procedure over de te betalen financiële schadeloosstelling in het TWM-dossier en de hoofdpunten van het vastgesteld financieel beleid van Brabant Water. Daarnaast zijn het jaarverslag en de jaarrekening over het jaar 2018, de voorgestelde Tarieven voor 2020, het MVO-jaarverslag 2018 en de herbenoemingen binnen de Raad besproken.

De Commissie heeft over een aantal van deze onderwerpen schriftelijk advies uitgebracht aan de Algemene Vergadering.

De jaarlijkse Aandeelhoudersvergadering vond plaats op 21 juni 2019. Tijdens deze bijeenkomst heeft de bestuurder een toelichting gegeven op de stand van zaken binnen de onderneming. Daarnaast heeft de Algemene Vergadering de adviezen van de Aandeelhouderscommissie besproken, de Jaarrekening 2018 vastgesteld en is decharge verleend aan de Directie voor haar bestuur en aan de Raad van Commissarissen voor zijn toezicht.

De Algemene Vergadering verleende voorts goedkeuring aan het besluit van het Bestuur om het variabele tarief met ingang van 1 januari 2020 te verhogen met € 0,0265 per m³ onder gelijktijdige verlaging van het vastrecht met € 3 per aansluiting en stabilisatie van de capaciteitsvergoeding. Het Tariefbesluit 2020 leidt tot een voor onze huishoudelijke klanten in reële termen dalende drinkwaterrekening. Diverse categorieën binnen het zakelijk segment zullen een (lichte) boven-inflatoire stijging ondervinden.

Voor wat betreft het tarief voor het aanleggen van een nieuwe huisaansluiting voorziet het directiebesluit voor 2020 - uit oogpunt van noodzakelijke kostendekkendheid - in een beperkte verhoging van dit tarief met de verwachte inflatie van 2,5%.

De Algemene Vergadering heeft ingestemd met de voorgenomen afronding van het TWM-dossier. De Algemene Vergadering is daarnaast overgegaan tot de herbenoeming van mevrouw Van Esch en mevrouw

Driessen tot commissaris van Brabant Water NV voor een laatste periode van maximaal vier jaren.

Samenstelling Raad van Commissarissen per 31 december 2019*

De heer mr. J.M.L. Niederer - voorzitter

Benoemd per 1 juli 2013 en herbenoemd per 1 juli 2017

Waarnemend burgemeester van de gemeente Duiven (vanaf 1 december 2019)

Burgemeester van de gemeente Roosendaal (tot 1 oktober 2019)

- Lid van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, afdeling Rechtspraak
- Voorzitter bestuur Huurcommissie

Mevrouw drs.ir. J.M. Driessen - lid

Benoemd per 1 juli 2015 en herbenoemd per 1 juli 2019

Zelfstandig consultant

- Lid Adviesraad Secuos BV

Mevrouw drs. C.J.M.A. van Esch - plaatsvervangend secretaris

Benoemd per 1 juli 2015 en herbenoemd per 1 juli 2019

Directeur GGD Hart voor Brabant

- Commissaris woningcorporatie Mooiland
- Lid Raad van Toezicht Stichting De Waarden, Zevenbergen
- Lid Raad van Bestuur Theater de Bussel, Oosterhout
- Lid Provinciale Raad Gezondheid Brabant

De heer mr. H.B. Hieltjes - vicevoorzitter

Benoemd per 1 juli 2014 en herbenoemd per 1 juli 2018

Waarnemend burgemeester van de gemeente Kapelle

- Lid Raad van Commissarissen N.V. Westerscheldetunnel

De heer M.W.A.M. van Stappershoef - secretaris

Benoemd per 1 juli 2018

Burgemeester van de gemeente Goirle

- Lid Raad van Advies van Informatiebeveiligingsdienst IBD (VNG)
- Lid Regionale Taskforce Kindermishandeling
- Lid Raad van Toezicht Erfgoed Brabant

Samenstelling Auditcommissie

De heer H.B. Hieltjes - voorzitter

De heer M.W.A.M. van Stappershoef - lid

Samenstelling Governancecommissie

Mevrouw J.M. Driessen - voorzitter

Mevrouw C.J.A.M. van Esch - lid

De heer J.M.L. Niederer - lid

* De zittingsduur van een commissaris is maximaal vier jaar, waarna deze eenmaal herbenoembaar is voor een periode van wederom maximaal vier jaar.

Bestuursverslag 2019

Over Brabant Water

Dochterondernemingen

Brabant Water NV heeft drie dochterondernemingen. Dat zijn Hydreco BV, HydroBusiness BV en Hydroscope BV. Deze drie dochterbedrijven zijn ondergebracht in de holding HydroCare BV. Onze kennis en expertise op het gebied van Koude- en WarmteOpslag (KWO) zijn geconcentreerd in ons dochterbedrijf Hydreco BV. HydroBusiness BV biedt dienstverlening voor industriewater. Hydroscope BV is actief op het gebied van waterkwaliteit, veiligheid en legionellapreventie.

De cijfers die we in dit jaarverslag presenteren hebben steeds betrekking op het moederbedrijf Brabant Water NV inclusief haar dochterondernemingen, tenzij anders vermeld.

Bestuur per 31 december 2019

De heer drs. G.J. van Nuland - Bestuurder

Managementteam per 31 december 2019

De heer drs. G.J. van Nuland - voorzitter
Bestuurder

De heer mr. drs. H. de Boer
Manager Financiële en Algemene Zaken

De heer ing. H.M.A. van Griensven
Manager Klant en Markt

De heer drs. S. Levelt
Manager ICT

Mevrouw R. Rijken
Manager Bestuurszaken en manager HRM a.i.

De heer dr. ir. J.Q.J.C. Verberk
Manager Productie

De heer ir. L.M. de Waal
Manager Distributie

Ondernemingsraad per 31 december 2019

De heer A.J. van Ballegooij
De heer drs. J.F.B. van de Camp
De heer F.A. Flapper
De heer E. de Froe - voorzitter
De heer H. van Horne
Mevrouw E.D.M. van der Horst
De heer ir. W.J. Huisman
De heer F.A.J. Moonen
De heer G.A.J.M. van Rooij
De heer ing. J.B. van der Vliet - vice voorzitter

Mevrouw M. van der Donk - OR-secretariaat

Kengetallen Brabant Water NV

voor haar voorzieningsgebied per 31 december 2019 (geconsolideerd)

	2019	2018	2017	2016	2015
Klanten	2.534.154	2.515.660	2.499.432	2.484.374	2.468.628
Aansluitingen	1.234.588	1.219.464	1.175.956	1.147.063	1.133.458
Waterleveringen					
Drinkwater					
Productie (x 1.000 m ³)	191.749	195.749	184.299	180.892	179.725
Productieverlies (in procenten)	2,7	2,6	2,8	3,3	3,0
Drinkwaterlevering in het net					
Eigen concessiegebied (x 1.000 m ³)	178.542	183.171	172.452	169.322	167.590
Andere waterleidingbedrijven (x 1.000 m ³)	7.685	7.688	7.242	7.584	7.484
Niet in rekening gebracht gebruik (in procenten)**	3,0	2,6	2,6	2,3	2,7
Industriewater*					
Netto levering aan klanten (x 1.000 m ³)	9.699	9.846	11.000	10.996	9.939
Distributienet					
Lengte hoofdleidingen	18.283	18.254	18.216	18.173	18.150
Aantal aansluitingen per km hoofdleiding	67,5	66,8	64,6	63,1	62,4
Balanscijfers (x 1.000 euro)					
Balanstotaal	1.144.930	1.092.641	1.047.833	960.027	921.797
Boekwaarde materiële vaste activa	962.309	913.048	870.148	832.583	798.430
Idem als percentage van de aanschafwaarde	52	52	52	51	51
Investeringsuitgaven	91.818	80.330	73.636	70.151	75.085
Resultaten (x 1.000 euro)					
Bruto omzet	213.427	208.504	208.498	203.981	201.001
Omzet water	172.483	171.553	171.526	170.501	167.310
Resultaat	29.508	26.768	25.675	34.308	40.652
Pesoneel					
Aantal medewerkers ultimo verslagjaar	796	787	788	794	807
Salariskosten incl. sociale lasten (x 1.000 euro)	58.290	56.192	53.593	53.539	52.789

* Inclusief leveringen buiten de provincie Noord-Brabant

** 5-jaars voortschrijdend gemiddelde

Kengetallen

Sociale kengetallen

per 31 december 2019 (enkelvoudig)

	2019	2018
Kengetallen personeel per 31 december		
Aantal medewerkers in FTE	674	678
Aantal medewerkers	713	727
Aantal vrouwen	159	162
Aantal mannen	554	565
Aantal parttimers	199	197
Gemiddelde diensttijd (in jaren)	19,5	19,4
Gemiddelde leeftijd (in jaren)	50,1	49,8
Verloop in personeel		
In dienst per 1 januari	727	738
In dienst getreden	30	33
Beëindigd dienstverband	21	23
Uittreding wegens FUR/Pensioen	22	19
Overleden	1	2
In dienst per 31 december	713	727
Leeftijd en diensttijd per 31 december		
Gemiddelde leeftijd mannen	50,5	50,2
Gemiddelde leeftijd vrouwen	48,8	48,1
Gemiddelde leeftijd totaal	50,1	49,8
Gemiddeld aantal dienstjaren mannen	19,8	19,8
Gemiddeld aantal dienstjaren vrouwen	18,5	17,8
Gemiddeld aantal dienstjaren totaal	19,5	19,4
Arbeidsverzuim		
Kort	0,70	0,76
Gemiddeld	0,69	0,89
Lang	3,10	2,40
Totaal	4,49	4,05

Leeftijdscategorie	man	vrouw
15-24	8	2
25-34	74	9
35-44	64	39
45-54	136	64
55-64	255	43
65 en ouder	17	2
Totaal	554	159

Ondernemingsstructuur Brabant Water Groep

Risicomanagement

Risicobeheersing bij Brabant Water NV is een essentieel onderdeel van de bedrijfsvoering en richt zich op alle facetten van de organisatie: van risico's ten aanzien van onze strategische doelstellingen en de operationele risico's tot de betrouwbaarheid van financiële rapportages en het voldoen aan wet- en regelgeving. Onderdeel van ons risicobeleid, gebaseerd op ISO 31000, is een zorgvuldige afweging van risico's, te nemen beheersmaatregelen en wijze van controle op de effectiviteit en de naleving van de regels. Onze risicomatrix is een hulpmiddel om de risicobereidheid te bepalen.

Taken en verantwoordelijkheden

Het Bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting en effectieve werking van het risicomanagement. De uitvoering is onderdeel van het reguliere werk van lijn- en projectverantwoordelijken. Deze decentrale verantwoordelijkheid is een essentieel onderdeel van de risicobenadering. Centrale stafafdelingen ondersteunen daarbij. Zij voegen, vanuit hun expertise, kennis en kunde toe aan het proces van risicobeoordeling, behandeling en controle. Via rapportageverplichtingen is er periodiek verantwoording. Externe beoordeling vindt plaats door de accountant (financiële risicobeheersing) en door middel van certificering van het managementsysteem. De accountant rapporteert aan het Bestuur, de Raad van Commissarissen en zijn onderliggende commissies.

Risicoprofiel

Brabant Water NV is als drinkwaterbedrijf primair verantwoordelijk voor het waarborgen van de continuïteit en kwaliteit van de drinkwaterlevering in ons voorzieningsgebied. Deze zorgplicht van bron tot kraan is het kader voor onze belangrijkste risico's.

Ontwikkelingen van de risico's in 2019

Ook in 2019 betroffen de strategische risico's de bescherming van onze drinkwaterbronnen en de kwaliteit en beschikbaarheid van ons drinkwater. Ontwikkelingen die we nauwlettend volgen zijn de ontwikkelingen van het klimaat, de bestuurlijke context en de toekomstige inzetbaarheid van onze bronnen.

Bij onze operationele risico's ligt de nadruk op assetmanagement, het cyberrisico en de zorg voor onze medewerkers als het gaat om veilig en gezond werken.

Risicobereidheid

Brabant Water NV beoordeelt risico's en neemt maatregelen ter beheersing. Belangrijke uitgangspunten voor het bepalen van de risicobereidheid zijn:

- **Veiligheid:** Drinkwater is een eerste levensbehoefte. De veiligheid en betrouwbaarheid van ons product mag niet aan twijfel onderhevig zijn.
- **Financiën:** Wij streven een gezonde financiële huishouding na. De bijbehorende risicobereidheid is afgeleid van het financieel sturingskader. Voor risico's die kunnen leiden tot overschrijding of het niet behalen van de tolerantiegrenzen, worden passende maatregelen genomen.
- **Reputatie:** Onze goede reputatie is een wezenlijk onderdeel van ons bestaansrecht. Onder het risico, dat onze strategische doelen om een duurzame en betrouwbare drinkwatervoorziening te handhaven niet worden behaald, verstaan wij ook het reputatierisico.

Op basis van de uitgangspunten beoordelen we onze risico's en nemen we passende beheersmaatregelen. Deze maatregelen omvatten zowel verankering in beleid en proces als de toepassing van passende technieken en het trainen van bewustzijn bij de medewerkers.

Hieronder is een overzicht van de belangrijkste risico's van Brabant Water NV opgenomen, verdeeld in de categorieën strategische, operationele, financiële en compliance risico's.

Strategische risico's

De strategische risico's van Brabant Water NV zijn te relateren aan de doelstellingen die bijdragen aan onze strategische doelstelling: 'Publiek vertrouwen'.

Bescherming van de kwaliteit en kwantiteit van onze bronnen

Brabant Water NV maakt 100% gebruik van grondwater als grondstof voor haar drinkwater. Bescherming van deze grondstof is essentieel voor de bereiding van drinkwater, nu en in de (verre) toekomst. Wij zijn alert op ontwikkelingen die de kwaliteit van het grondwater kunnen bedreigen zoals meststoffen, medicijnresten, oplopende concentraties PFAS en stortingen van drugsafval. De bescherming van de kwaliteit en kwantiteit is vormgegeven in het Strategisch Plan Watervoorziening 2020-2025. Hierin is een aantal sporen beschreven. Het eerste spoor is gericht op robuuste bronnen in een robuust watersysteem, waarbij we

Risicomanagement

uitgaan van beschermen om te blijven. Een ander spoor is gericht op zo min mogelijk gebruik van drinkwater.

Maatregelen: Provincie en Brabant Water NV werken samen aan de drinkwatervoorziening voor de periode tot en met 2022. In een Bestuursvereenkomst zijn hiertoe concrete afspraken gemaakt, onder andere over waterbesparing en inzet van bronnen. Verder werken Provincie en Brabant Water NV samen om de drinkwatervoorziening ook nog in 2040 robuust te laten zijn, uitgaande van het Global Economy Scenario. Naast het robuust maken van de bronnen zetten we ook in op beïnvloeding van de vraagkant. Middels een adaptieve strategie zijn we voorbereid op de toekomst.

Samen met de Provincie en de Brabantse gemeenten houden wij de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten. Wij werken actief mee aan programma's om overbemesting en gebruik van bestrijdingsmiddelen tegen te gaan. De kwaliteit van het grondwater bewaken wij met een intensief meetprogramma om tijdig verslechtering van de grondwaterkwaliteit te signaleren en hierop te kunnen reageren. In geval van stortingen van afval en lozingen treden we onmiddellijk op om ervoor te zorgen dat de verontreiniging direct wordt opgeruimd. Bij planvoorbereiding en besluitvorming van de diverse overheden aangaande ontwikkelingen die een gevaar kunnen opleveren voor de kwaliteit van het grondwater, vragen wij constant aandacht voor ruimtelijke en milieukundige bescherming van onze grondwaterwinningen. Ook worden samen met de waterpartners gebiedsdossiers opgesteld, met bijbehorende uitvoeringsagenda's, gericht op bescherming van de bronnen.

Ten aanzien van waterbeschikbaarheid werken we samen met Provincie, gemeenten, waterschappen, natuurorganisaties en de agrarische sector aan robuuste bronnen in een robuust watersysteem.

In het Deltaplan Waterbesparing zijn maatregelen opgenomen om aan de groei van de watervraag 'tegendruk' te geven door minder gebruik van drinkwater en inzet van alternatieven voor laagwaardig gebruik. Activiteiten zijn onder andere het verhogen van de bewustwording bij onze huishoudelijke klanten, ondersteuning in waterbesparing aan onze zakelijke klanten, bedrijfsinterne maatregelen en samenwerking in het watersysteem.

Bedreigingen van de kwaliteit van het drinkwater

De wettelijke eisen waaraan het drinkwater moet voldoen zijn opgenomen in het Drinkwaterbesluit. We stellen hoge eisen aan kwaliteit en veiligheid van het drinkwater en hanteren daarom strengere bedrijfsnormen om te voorkomen dat het drinkwater, na verloop van tijd, niet meer aan de wettelijke norm voldoet.

Maatregelen: Jaarlijks rapporteren we aan de ILT over eventuele overschrijdingen van de wettelijke normen in het gehele bedrijfsproces. Ons kwaliteitsmanagementsysteem is ISO 9001 gecertificeerd. Intern beschrijft het 'managementrapport waterkwaliteit' de status van de waterkwaliteit ten opzichte van de bedrijfsnormen en of er afwijkingen of bevindingen zijn geconstateerd.

Leveringszekerheid

De kwetsbaarheid van de uitgestrekte technische infrastructuur is een gegeven. Het belang van een ongestoorde drinkwatervoorziening voor de Brabantse burger en het bedrijfsleven is evident.

Maatregelen: In 2019 zijn de grootste risico's ten aanzien van de drinkwatervoorziening geanalyseerd. Op basis van de wettelijk voorgeschreven Verstorings-Risico-Analyse (VRA) zijn zowel dreigingen zoals cyber, inbraak en sabotage beschouwd, maar ook gevaren zoals bosbrand, overstromingen, storm en stroomuitval. Ook de risico's van de Nationale Risicobeoordeling en de Risicoprofielen van de Veiligheidsregio's zijn hierbij meegenomen.

Aan de hand van de diverse scenario's is het gehele drinkwatersysteem getoetst op effecten zoals géén of beperkt water, gecombineerd met de omvang (wijk, dorp, stad) en duur (< 24 uur, < 1 week, > 1 week). Met een brede delegatie specialisten zijn alle scenario's beschouwd en gewogen aan de hand van een VEWIN-handreiking. De VRA ligt nu ter beoordeling bij de ILT en is een belangrijke bouwsteen voor het op te stellen Leveringsplan. Het wettelijk verplicht Leveringsplan wordt medio 2020 aan de ILT aangeboden.

Digitalisering

De toenemende digitalisering zorgt ervoor dat we onze dienstverlening op een andere wijze moeten aanbieden en steeds sneller moeten ontwikkelen. Dat doen we ten behoeve van onze klant, maar heeft ook effect op onze medewerker. Dit stelt ons voor de taak er voor te zorgen dat we enerzijds de behoefte van onze klant, toekomstbestendig, invullen en anderzijds onze medewerkers voldoende in deze ontwikkelingen mee kunnen nemen.

Maatregelen: er is een Programmalijn voor klantstrategie waar aandacht is voor de toenemende digitalisering. In 2019 is onze website vernieuwd, gericht op verhoging van de toegankelijkheid o.a. door keuze voor mobile-first en verbetering van look en feel. Er zijn kennisdragers toegevoegd voor online marketing en communicatie. Ook is gestart met vervanging van ons klantsysteem, wat een betere ondersteuning biedt voor het integraal klantbeeld en een betere voorbereiding voor ontwikkelingen in de toekomst.

Duurzame inzetbaarheid van personeel

De gemiddelde leeftijd van onze medewerkers neemt toe en daarmee in de aankomende jaren ook de uitstroom van medewerkers die met pensioen gaan. We merken

Risicomanagement

ook dat het invullen van, vooral technische, vacatures lastiger is geworden. Ook vraagt de duurzame inzet van onze medewerkers om een andere aanpak.

Maatregel: We hebben met behulp van het instrument Strategische Personeel Planning beter zicht gekregen op externe ontwikkelingen in relatie tot interne ambitie en het huidige personeelsbestand. Dit heeft geleid tot een aantal specifieke speerpunten, zoals de aanpassing van onze ontwikkelcyclus en meer aandacht voor coachend leiderschap.

Daarnaast heeft Brabant Water NV in samenwerking met het Koning Willem I college een eigen opleidingscentrum in Eindhoven opgezet. Studenten die de monteursopleiding succesvol afronden, kunnen aansluitend bij Brabant Water NV aan de slag.

Tot slot zijn er speciale wervingsacties gestart, waaronder een open avond op waterproductiebedrijf Tilburg en is een recruiter aangesteld.

Operationele risico's

Betrouwbaarheid van onze waterleidingen

De gemiddelde ouderdom van onze leidingen neemt langzaam toe en daarmee ook de storingsgevoeligheid.

Maatregelen:

Met assetmanagement willen wij de goede prestaties ten aanzien van de continuïteit van de levering handhaven en verbeteren tegen gelijkblijvende of lagere kosten. We maken integrale afwegingen om leidingen met het grootste risico te vernieuwen. Dit heeft geleid tot een intensivering van het vervangingsprogramma voor onze leidingen. De verwijderkosten die daarmee gepaard gaan komen ten laste van de Voorziening amovering transport- en distributieleidingen.

Verder verminderen we de risico's ten aanzien van de leidingen die mogelijk grote externe effecten hebben op infrastructuur van derden. Dit doen we in overleg met de eigenaren van deze infrastructuur.

In geval van een incident bestaat de kans dat er niet voldoende betrouwbaar drinkwater geleverd kan worden.

Maatregelen: Een kleinschalig incident wordt door de reguliere storingsdienstorganisatie afgehandeld. Voor grotere incidenten (omvang, duur of effect) is er een Calamiteitenplan en een Calamiteitenorganisatie die ervoor zorgen dat de drinkwatervoorziening zo snel mogelijk hersteld wordt.

In 2019 is de Calamiteitenorganisatie verder verscherpt. Belangrijk uitgangspunt is het zorgdragen dat op het juiste niveau wordt afgestemd met de Veiligheidsregio's d.m.v. het netcentrisch werken.

In 2019 is het beveiligingsbeleid en –plan geactualiseerd. Voor calamiteiten die leiden tot een continuïteitsvraagstuk zijn het Leveringsplan (drinkwaterlevering) en het Bedrijfscontinuïteitsplan beschikbaar. Het Bedrijfscontinuïteitsplan bevat draaiboeken voor de opvang van uitval van onze ICT-systemen, stroomuitval en uitval van personeel als gevolg van staking of een pandemie. Na het verstrijken van het verslagjaar heeft het Bedrijfscontinuïteitsplan zijn waarde bewezen tijdens de Coronacrisis. Aan de hand van de draaiboeken zijn verschillende scenario's uitgewerkt en zijn maatregelen getroffen om de veiligheid van het personeel en dat van de klanten te borgen en tegelijkertijd de continuïteit en de kwaliteit van de waterlevering op peil te houden.

Betrouwbaarheid van onze informatievoorziening

Brabant Water NV is een aanbieder binnen een vitale sector en moet voldoen aan wetgeving zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet Beveiliging Netwerk- en informatiesystemen (Wbni). Daarnaast vinden wij het belangrijk om te zorgen dat onze vitale processen, data en de data van onze klanten en medewerkers beschermd zijn tegen cyber dreigingen.

Maatregelen: Om de betrouwbaarheid van de data en systemen te borgen treffen we maatregelen die betrekking hebben op beleid, organisatie, techniek en de mens. Er is een actief, risico gebaseerd programma om de maatregelen up-to-date te houden en continu te verbeteren. We toetsen onze maatregelen door een actief intern controleprogramma, externe beveiligingstesten en een intern audit programma. Er is aandacht voor het digiveiligheidsbewustzijn van onze medewerkers.

Voor de Wbni vindt er in 2020 een externe audit plaats op kritische maatregelen.

Gezond en veilig werken

Gezond en veilig werken is een belangrijk speerpunt voor Brabant Water NV. Onze dienstverlening is belangrijk, maar de gezondheid en veiligheid van onze mensen gaat voor en daar moeten we bewust op sturen.

Maatregelen: Er zijn voortdurend maatregelen om te komen tot een geborgde en toekomstbestendige veiligheidsorganisatie, waarbij veel aandacht uit gaat naar houding en gedrag in alle lagen en binnen de hele organisatie. Voorbeelden zijn het actualiseren en houden van toolboxes, actievere communicatie over acties en veiligheidsregels. Dit leidt tot een gezonde en veilige werkomgeving voor iedereen.

Financiële risico's

Het huidige weerstandsvermogen stelt ons in staat om belangrijke financiële tegenvallers op te vangen zonder grote effecten op de continuïteit van de drinkwatervoorziening of de tarifiering. Voorbeelden van

Risicomanagement

mogelijke tegenvallers zijn de gevolgen van slechte klimatologische omstandigheden, toename van gewassenschade, een stijging van het aantal klanten dat overgaat op een eigen bron, stijgende energieprijzen of het niet langer kunnen beschikken over één of meerdere productielocaties. De kans dat al deze omstandigheden zich tegelijkertijd voordoen is overigens niet groot.

Maatregelen: het effect van één van de genoemde voorbeelden op het weerstandsvermogen is overzienbaar. De intensivering van het programma voor vervanging van de meest risicovolle leidingen vergt extra investeringen (circa 25 tot 30 miljoen euro per jaar), die financieerbaar zijn. Om de beschikbaarheid van externe financiering te borgen is in 2017 een arrangement bij de Europese Investeringsbank afgesloten waarbij Brabant Water NV onder gunstige condities tot een bedrag van 150 miljoen euro kan lenen. Het arrangement loopt af in maart 2020.

Met de verkoop van Hydreco GeoMEC BV eind december 2019 is het risicoprofiel van HydroCare BV aanzienlijk verlaagd.

Voor treasury geldt dat Brabant Water NV de richtlijnen volgt volgens het Financieel Statuut. Het statuut bestaat uit procedures en gedragslijnen ten behoeve van de financiële instrumenten. De grootste financiële risico's zijn een debiteurenrisico en een renterisico op haar uitstaande deposito's. Het renterisico op uitstaande schulden is gelet op het huidige volume zeer beperkt.

Maatregelen: Om het debiteurenrisico te beperken, is bepaald dat Brabant Water NV alleen mag beleggen in obligaties van banken en overheden met een Standard & Poors rating van ten minste A-. We volgen de richtlijnen zoals die ook gelden voor lagere overheden. Om het renterisico te beperken, wordt momenteel een looptijdmaatstaf van de portefeuille nagestreefd van vijf jaar.

Risico's omtrent de exploitatiekosten en de investeringskosten moeten beheerst worden.

Maatregelen: we werken met een vastgestelde budget- en beleidscyclus en een intern controleplan. Ieder kwartaal wordt er gerapporteerd over de realisatie van de financiële cijfers. De afgelopen jaren zijn geen structurele afwijkingen geconstateerd tussen begroting en realisatie. De in het kader van het interne controleplan door de lijnafdelingen uitgevoerde controles zorgen voor een verdere borging van de kwaliteit van ons financiële proces.

Compliance risico's

Voor een drinkwaterbedrijf is de naleving van de Drinkwaterwet met bijbehorende regelingen van essentieel belang.

Maatregelen: De wettelijke verplichtingen zijn geïnventariseerd en geborgd in de interne procedures. Uit toetsingen en controles van ILT bleek dat Brabant Water NV voldoet en wil blijven voldoen aan de vereiste criteria en de wettelijke regels en daarvoor passende maatregelen heeft getroffen. Op basis hiervan is er in 2016 een convenant ondertekend over de wijze waarop ILT haar toezichthoudende taak uitoefent. In 2019 is een overleg gestart tussen de Vewin en het ILT over de opzet van een eventueel nieuw toezichtmodel.

Ook ten aanzien van andere wettelijke regels wil Brabant Water NV compliant zijn.

Maatregelen: Rondom een aantal belangrijke juridische thema's zijn er expertgroepen die actuele ontwikkelingen volgen en advies uitbrengen aan de verantwoordelijken.

In 2019 zijn de voorbereidingen voor de nieuwe Omgevingswet geïntensiveerd en op hoofdlijnen actief aan alle leidinggevendenden gecommuniceerd. Er is een begin gemaakt met het Aanvalsplan Omgevingswet, gebaseerd op het door de drinkwatersector opgestelde Handboek Omgevingswet. Het aanvalsplan heeft als doel, in overleg met de betrokken overheden, de belangen van Brabant Water NV (zoals een duurzame veiligstelling van de drinkwatervoorziening) te borgen in de diverse Omgevingsvisies en Omgevingsplannen. Daarnaast borgt een interne werkgroep de wetgeving in de bedrijfsprocessen.

In 2018 zijn de verplichtingen die voortvloeien uit de AVG in beeld gebracht en de hieruit voortvloeiende maatregelen geïmplementeerd, zoals een actueel verwerkingsregister en het jaarlijks trainen van medewerkers. Eind 2019 zijn er interne compliance audits op de AVG uitgevoerd. Eén audit had betrekking op de bewaartermijnen, de andere op datalekken. De uit de audits voortvloeiende aanbevelingen worden in de loop van 2020 opgevolgd.

In 2018 is de Wbni van kracht geworden. Deze wetgeving omvat onder meer een meldplicht van cyberincidenten en de zorgplicht ten aanzien van de beveiliging van kritische componenten in de drinkwatervoorziening. Brabant Water NV heeft de meldplicht geborgd in procedures en werkafspraken. In 2020 is er een externe audit op de kritische maatregelen ten aanzien van de zorgplicht.

Naast de naleving van wet- en regelgeving dienen we ook rekening te houden met maatschappelijk geaccepteerde normen en waarden.

Maatregelen: De Brabant Water NV Gedragscode en de interne bedrijfsregelingen geven aan wat wij verstaan onder gewenst en integer gedrag. In werkoverleggen en anderszins wordt aandacht besteed aan het integriteitsbewustzijn van alle medewerkers. Voor medewerkers is er een aantal meldpunten waar zij met

Risicomanagement

eventuele klachten terecht kunnen. Het Managementteam wordt elk kwartaal geïnformeerd over de meldingen.

Met inachtneming van het gegeven dat een intern risicobeheersingsraamwerk nooit absolute zekerheid kan geven op het voorkómen van risico's, verklaart het Bestuur dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen toereikend inzicht geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat en dat de risicobeheersings- en controlesystemen in het verslagjaar naar behoren hebben gewerkt.

Financiën

Financieel beleid

Het verslagjaar 2019 wordt afgesloten met een positief resultaat van 29,5 miljoen euro, dat conform het in 2018 door de aandeelhouders vastgestelde financieel beleid wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Hoofdelementen van dit financieel beleid zijn het handhaven van een toereikend weerstandsvermogen in combinatie met een restrictief tarievenbeleid. Dit toereikend weerstandsvermogen stelt ons in staat de in de komende jaren toenemende investeringen financieel te houden en risico's die samenhangen met veranderende klimatologische omstandigheden te kunnen dragen.

Onder het eerder vermelde restrictieve tarievenbeleid verstaan we een tariefontwikkeling die zo mogelijk stabiel is in de komende jaren, maar die in elk geval gemaximeerd is op de geldende inflatiecijfers. Dit beleid is gunstig voor onze huidige klanten, want bij effectuering hiervan is in reële zin sprake van een dalende of in het uiterste geval gelijkblijvende drinkwaternote.

In 2019 zijn de variabele tarieven voor onze huishoudelijke klanten gelijk gebleven ten opzichte van 2018. De inflatie over 2019 bedroeg 2,6%. In reële termen betekende dit voor onze klanten dus een dalende waterrekening.

Resultaat 2019 ten opzichte van 2018

Het bedrijfsresultaat daalde met 10,9 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van een stijging van de bedrijfslasten. Als gevolg van een positief verkoopresultaat deelnemingen door de verkoop van Hydreco GeoMEC BV en per saldo rentebaten in plaats van rentelasten steeg het netto resultaat ten opzichte van 2018 met 2,6 miljoen euro.

De daling van de drinkwateropbrengsten bedroeg 0,4 miljoen euro. Deze daling is in belangrijke mate het gevolg van de daling van de afzet met 4,6 miljoen m³ ten opzichte van 2018. De afzetdaling is goed voor een omzetsdaling van 2 miljoen euro. Tegenover dit neerwaarts effect stond een hoger bedrag aan vastrecht. In verband met een volledige aansluiting met de BAG is het aantal aansluitingen (met een verlaagd vastrecht) fors verhoogd.

De omzet van de 'en gros'-levering steeg met 1,1 miljoen euro als gevolg van een aangepast contract. De omzet uit

ander water dan drinkwater steeg ten opzichte van 2018 licht (0,2 miljoen euro).

De omzet van de dochters (KWO-activiteiten, technische ondersteuning en exploitatie van installaties) is ten opzichte van 2018 met 0,6 miljoen euro gestegen, onder andere als gevolg van verdere groei van het aantal aangesloten woningen op een KWO-installatie in Eindhoven en een aanzienlijke (0,5 miljoen euro) groei in de dienstverlening door Hydroscope BV.

De geactiveerde productie steeg als gevolg van toegenomen investeringsactiviteiten met 2,8 miljoen euro ten opzichte van 2018. De overige opbrengsten waren 0,1 miljoen euro hoger dan in 2018. Deze opbrengsten hebben betrekking op de levering van producten en diensten die aan de waterlevering zijn gerelateerd, zoals administratieve dienstverlening aan derden ('meeliften').

Binnen de bedrijfslasten steeg het totaal aan salarissen en sociale lasten met 2,1 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van een loonstijging van 2,1%. Daarnaast is met name het bedrag aan pensioen- en ziektekostenpremies sterk gestegen.

De kosten van grond- en hulpstoffen waren hoger (1,0 miljoen euro) dan in 2018. Belangrijke oorzaak zijn de gestegen energiekosten, met name als gevolg van prijsstijgingen. De post 'kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten' steeg met 14,0 miljoen euro sterk, voornamelijk als gevolg van een sterke stijging van de dotaties aan de voorzieningen en een stijging van het aantal inleenkrachten.

De overige bedrijfskosten dalen met 2,2 miljoen euro. Deze daling is voornamelijk het gevolg van het wegvallen van een eenmalige tegenvaller uit 2018.

De kapitaallasten (afschrijvingen, overige waarde-mutaties en financieringslasten) laten ten opzichte van 2018 een daling zien van 3,9 miljoen euro. De afschrijvingen stegen met een bedrag van 1,0 miljoen euro. Deze stijging is voornamelijk veroorzaakt door toegenomen investeringsactiviteiten. Dat de totale kapitaallasten desondanks fors zijn gedaald komt door het wegvallen van de aan de overname van NV TWM verbonden rentelasten.

Het saldo van financiële baten en lasten – waaronder ook opgenomen het relatieve aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen – is gestegen met 14,1 miljoen euro en is per saldo positief. De stijging is het gevolg van de verkoop van Hydreco GeoMEC BV en

Financiën

het wegvallen van eenmalige extra rentekosten met betrekking tot de overname van de activa van de NV TWM.

Voorzieningen

In 2019 is het totale voorzieningenniveau per saldo gestegen met 20,2 miljoen euro. Deze stijging is enerzijds het gevolg van de reguliere dotatie die nodig is om met name de Voorziening amovering transport- en distributieleidingen op het gewenste niveau te houden. Anderzijds is de dotatie aan deze voorziening hoger dan in 2018 als gevolg van een wijziging in de aannames die gehanteerd worden bij de berekening van deze voorziening. De gemiddelde vervangingsprijs is verhoogd op basis van de werkelijke kosten, terwijl het aantal te vervangen kilometers leiding is verlaagd. Het cumulatieve effect van deze wijzigingen heeft geleid tot een hogere dotatie.

Daarnaast is een grote dotatie aan de Voorziening Droogteschade en hydrologisch herstel gedaan van in totaal 8,3 miljoen euro in verband met nieuwe claims met betrekking tot onze winningen Gilze, Gilzerbaan en Waalwijk.

Treasury

Brabant Water NV heeft in 2019 een bescheiden negatieve kasstroom gerealiseerd. Hierbij is sprake van enerzijds een groei van de kasstroom als gevolg van de verkoop van Hydreco GeoMEC BV, anderzijds is een lening verstrekt aan de deelneming Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch.

De gelden die niet direct noodzakelijk zijn voor hetzij operationele activiteiten hetzij voor het financieren van investeringen worden belegd conform de richtlijnen vastgelegd in het Financieel Statuut van Brabant Water NV. Dit statuut voorziet in een zeer risicomijdend beleggingsbeleid waarbij aangesloten is bij bepalingen uit de Wet Financiering Decentrale Overheden en staat het aangaan van open posities middels derivaten niet toe. Overigens waren er ultimo 2019 überhaupt geen derivatencontracten aanwezig binnen Brabant Water NV.

In verband met de stijgende investeringen zijn de overvloedige liquide middelen grotendeels aangehouden op spaarrekeningen teneinde zo flexibel mogelijk te zijn.

Toegestane vermogenskosten (WACC) en solvabiliteit

Met de invoering van de Drinkwaterwet zijn met ingang van 2012 wettelijke eisen gesteld aan de toegestane hoogte van de vermogenskosten die betrekking hebben op drinkwateractiviteiten. Vermogenskosten zijn gedefinieerd als de kosten van eigen en vreemd vermogen. De kosten van vreemd vermogen zijn de rentelasten over de afgesloten leningenportefeuille; de kosten van eigen vermogen zijn gelijk aan het gerealiseerde resultaat.

Voor de jaren 2018 en 2019 zijn de vermogenskosten (WACC) gemaximeerd op 3,4% van het balanstotaal verminderd met de liquide middelen. Jaarlijks vindt aan de hand van de jaarrekening en na correctie voor niet-drinkwateractiviteiten door de Minister van I&M toetsing plaats of aan deze wettelijke eis is voldaan. Aan de hand van de voorliggende jaarrekening kan – na eliminatie van de niet-drinkwateractiviteiten – een WACC berekend worden van ongeveer 1,7%. Brabant Water NV blijft daarmee ruim binnen de voor 2019 wettelijk toegestane WACC. Voor 2020 en 2021 is de toegestane WACC verlaagd naar 2,75%. Naar verwachting zullen de gerealiseerde vermogenskosten in die jaren het maximum licht onderschrijden.

In de Drinkwaterwet is tevens vastgelegd dat de toegestane solvabiliteit een maximum kent van 70%. Hiervan kan (tijdelijk) afgeweken worden als een individueel bedrijf toekomstige verplichtingen kent waardoor een hoger maximum gerechtvaardigd is. Op grond van de enkelvoudige balans (de Drinkwaterwet reguleert namelijk uitsluitend drinkwateractiviteiten) kan de solvabiliteit per einde boekjaar berekend worden op 58,8%, dus ruim binnen het toegestane maximum.

In de Drinkwaterwet wordt de maximumsolvabiliteit gereguleerd. Financieel beleidsmatig minstens zo relevant is de vraag naar de te hanteren minimumsolvabiliteit. In 2018 is door de Algemene Vergadering vastgelegd dat de door Brabant Water NV na te streven solvabiliteit minimaal 50% dient te bedragen. Aan dit streven wordt voldaan.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 is Brabant Water NV vennootschapsbelastingplichtig. Voor de wettelijke drinkwatertaken geldt een vrijstelling van vennootschapsbelasting op grond van artikel 8f lid 1 sub b Wet Vpb 1969. Dit betreft het merendeel van de activiteiten van Brabant Water NV. Activiteiten waar wel vennootschapsbelasting over betaald moet worden zijn onder andere de dienstverlening aan derden (beheer terreinleidingen van bijvoorbeeld recreatieparken), verhuur van (voormalige) dienstwoningen, verpachting van grond en de verkoop van reststoffen.

Financiën

Naast de vrijstelling voor drinkwateractiviteiten heeft de Belastingdienst in 2018 een vrijstelling toegekend voor vrijwel alle diensten verleend aan HydroCare BV (verhuur van onroerend goed is uitgezonderd). Over 2019 moet over de niet vrijgestelde activiteiten door Brabant Water NV 0,1 miljoen euro vennootschapsbelasting worden betaald.

Investerings

In 2019 kwam voor een bedrag van circa 85 miljoen euro aan investeringswerken gereed en vond activering van deze werken plaats. De daadwerkelijke investeringsuitgaven over 2019 bedroegen 91 miljoen euro. Het verschil tussen de daadwerkelijke uitgaven en de waarde van de gereedgekomen investeringen wordt veroorzaakt door het verloop van de post 'Werken in uitvoering'.

De in financiële omvang belangrijkste investeringswerken in 2019 betroffen in de distributiesfeer de aanleg en vervanging van hoofd- en aansluitleidingen. In 2019 werd hiertoe een bedrag van 61 miljoen euro geïnvesteerd. In de productiesfeer werd voor een bedrag van 19 miljoen euro investeringen gedaan in bouw en renovatie van een aantal productielocaties.

Vooruitblik op 2020

In 2020 blijven de totale drinkwaterkosten voor een huishouden met een gemiddeld gebruik ongewijzigd. De tariefstructuur wordt wel aangepast. Het variabele tarief stijgt met ruim 6%, terwijl het vastrecht met meer dan 4% daalt. Bij een veronderstelde lichte stijging van de afzet zal dit leiden tot een lichte groei van de omzet. De totale opbrengsten zullen echter verder stijgen in verband met een stijging van met name de geactiveerde productie. De operationele kosten zullen ondanks een daling van de dotatie aan de voorzieningen min of meer gelijk zijn aan die van 2019. Dit als gevolg van reguliere inflatie en een stijging van het aantal inleenkrachten. Het verkoopresultaat deelnemingen zal in 2020 nihil zijn, zodat per saldo een daling van het resultaat verwacht wordt van circa 4 miljoen euro.

Bij bovenstaande inschatting is geen rekening gehouden met de effecten van de Coronacrisis. Op het moment van schrijven is die crisis in volle gang. Een en ander zal ongetwijfeld effect hebben op de afzet, aangezien veel bedrijvigheid stil zal vallen. Aan de andere kant geldt dat veel huishoudelijke klanten hun vakantie mogelijk noodgedwongen in eigen land zullen doorbrengen, hetgeen juist weer afzetverhogend werkt. Ook geldt dat veel van onze activiteiten getemporiseerd zullen worden, waardoor de kosten lager zullen uitvallen dan gepland.

Ten aanzien van het personeelsbestand wordt voor 2020 verwacht dat de totale bezetting iets lager zal zijn dan in 2019.

In 2020 zullen de investeringen ten opzichte van 2019 verder stijgen. Het gros van de toename van de investeringen betreft nieuwbouw en renovatie van onze waterproductiebedrijven. Daarnaast zal verder geïnvesteerd worden in een nieuw klantinformatiesysteem.

Onze inzet op MVO

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van Brabant Water NV. Met extra aandacht voor mens, natuur en milieu vullen we onze maatschappelijke taak bewust in. Naast duurzame keuzes in de bedrijfsvoering voegen we bewust extra waarde toe aan de samenleving. En aan de natuur binnen én buiten de hekken van Brabant Water NV. We hebben oog voor de medewerkers als belangrijkste kapitaal van Brabant Water NV; we zetten nadrukkelijk in op hun talenten en zorgen dat er veilig en gezond kan worden gewerkt.

Met bijna 800 vaste medewerkers werken we aan het veiligstellen van onze natuurlijke bronnen voor de toekomstige drinkwatervoorziening. We stellen de klant centraal bij de keuzes in onze dienstverlening en we houden het drinkwater betaalbaar

Ons MVO-beleid richt zich op zes routes:

- (Verbeterd) klimaatneutraal ondernemen
- Zero waste realiseren
- Waterbesparing bij consumenten, bedrijven en interne bedrijfsvoering stimuleren
- Biodiversiteit in onze natuurgebieden bevorderen
- Goed werkgeverschap tonen
- Maatschappelijke betrokkenheid in de (Brabantse) samenleving tonen.

In 2019 hebben we op deze thema's de volgende resultaten behaald:

- Energieverbruik op kantoren is met 5% gedaald ten opzichte van 2018.
- Energiegebruik bij productie en distributie van drinkwater is met 0,2% licht gestegen ten opzichte van 2018. Dit heeft te maken met een hete zomer en een toenemende watervraag waardoor meer leveringscapaciteit en daarmee ook meer energie werd gevraagd. Ten opzichte van 1990 betekent dit alsnog een reductie van 12,5%.
- Ten behoeve van de duurzame opwek zijn 260 zonnepanelen op het dak van het kantoor in Breda

geplaatst. De totale duurzame opwek van Brabant Water NV komt hiermee op 2.640.000 kWh.

- Bijna 35.000 ton reststof die vrijkomt in ons productieproces (zoals ijzer- en kalkhoudend slib, kalkpellets, kalkkorrels en gebruikt filterzand) wordt hergebruikt. Dit komt overeen met nagenoeg 100% hergebruik.
- In het ontwerp van de nieuwbouw Eindhoven is naast een energiezuinig concept ook rekening gehouden met de optimale integratie van het gebouw in de (groene) omgeving.
- Met een bewustwordingscampagne via sociale media bereikten we ruim een half miljoen klanten met tips om slimmer om te gaan met water. Ook Brabantse gemeenten deelden onze tips actief via hun kanalen, wat een nog groter bereik opleverde.
- We werkten aan onderzoek en monitoring met betrekking tot duurzaam terreinbeheer en hebben opnieuw het certificaat Barometer Duurzaam Terreinbeheer niveau goud behaald.
- Onze klanten waardeerden onze dienstverlening met een 8,4 (2018: 8,2).
- We gaven in 2019 ruim 100 gastlessen over drinkwater aan basisschoolkinderen.
- Via het samenwerkingsverband Vitens Evides International (VEI) hebben 20 van onze medewerkers hun kennis en kunde ingezet bij projecten het buitenland.

In ons apart verschenen MVO-verslag 2019 leggen we een meer uitgebreide verantwoording af over onze duurzame en maatschappelijke keuzes. In dat verslag laten we zien dat onze rol niet ophoudt bij goede watervoorziening aan onze klanten, maar zich richt op een veel bredere maatschappelijke rol. Brabant Water NV neemt de verantwoordelijkheid om bewust meer te betekenen voor haar omgeving. Daarbij streven we voortdurend naar een optimale balans tussen people, profit en planet.

Jaarrekening 2019

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde Balans per 31 december 2019 *na resultaatbestemming*

(Bedragen x 1.000 euro)

	2019	2018
Activa		
A Vaste Activa		
I Immateriële vaste activa	29.591	30.220
II Materiële vaste activa	962.309	913.048
III Financiële vaste activa	98.101	89.879
	1.090.001	1.033.147
B Vlottende Activa		
I Voorraden	529	239
II Vorderingen en overlopende activa	38.110	31.217
III Liquide middelen	16.290	28.038
	54.929	59.494
Totaal activa	1.144.930	1.092.641

(Bedragen x 1.000 euro)

	2019	2018
Passiva		
C Eigen Vermogen		
I Gestort en opgevraagd kapitaal	278	278
II Wettelijke reserve	5.984	5.988
III Overige reserves	659.122	629.610
IV Bestemmingsreserve	–	–
	665.384	635.876
D Vreemd Vermogen		
I Voorzieningen	176.470	156.222
II Langlopende schulden	233.912	229.779
III Kortlopende schulden en overlopende passiva		
a Kredietinstellingen	4.496	14.332
b Leveranciers	13.928	15.123
c Overige schulden	50.740	41.309
	69.164	70.764
	479.546	456.765
Totaal passiva	1.144.930	1.092.641

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde Winst- en Verliesrekening 2019

(Bedragen x 1.000 euro)

		2019	2018
E			
I	Netto omzet	183.652	181.675
II	Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf	16.179	13.368
III	Overige bedrijfsopbrengsten	13.596	13.461
	Som der bedrijfsopbrengsten	213.427	208.504
F			
I	Kosten van grond- en hulpstoffen	15.602	14.647
II	Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	67.481	53.502
III	Lonen en salarissen	45.493	44.553
	Sociale lasten	12.798	11.638
IV	Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	35.179	34.194
V	Overige bedrijfskosten	16.476	18.654
	Som der bedrijfslasten	193.029	177.188
	Bedrijfsresultaat	20.398	31.316
G	Financiële baten en lasten		
	Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van obligaties	1.482	1.455
	Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	647	642
	Rentelasten en soortgelijke kosten	-1.204	-6.028
	Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	21.323	27.385
H	Belasting en resultaat deelnemingen		
	Belasting uit gewone bedrijfsuitoefening	-1.004	-600
	Aandeel resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	-1	-17
	Resultaat uit verkoop deelnemingen	9.190	-
	Resultaat	29.508	26.768

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2019

(Bedragen x 1.000 euro)

	2019	2018
Bedrijfsresultaat	20.398	31.316
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	35.179	33.809
Dotaties/vrijval voorzieningen	27.277	17.904
Amortisatie agio	643	602
	63.099	52.315
Mutaties in werkkapitaal:		
Handelsvorderingen	4.903	-956
Onttrekkingen aan voorzieningen	-7.029	-7.516
Onderhanden werk / voorraden	-289	-46
Handelscrediteuren	-1.195	-1.581
Overige schulden en vorderingen	9.463	-2.757
Ontvangen interest	2.125	2.094
Betaalde interest	-1.200	-6.025
	6.778	-16.787
Kasstroom uit operationele activiteiten	90.275	66.844
Investerings in vaste en immateriële activa	-91.135	-89.259
Desinvesteringen in vaste activa	2.312	4.822
Opbrengsten verkoop activa	10.422	703
Ontvangen investeringsbijdragen	11.272	12.771
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-67.129	-70.963
Aflossing langlopende schulden	-2.458	-2.701
Verstreckte financiering	-23.000	-
Ontvangsten langlopende leningen	383	46
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-25.075	-2.655
Netto kasstroom boekjaar	-1.929	-6.774
Geldmiddelen 31 december	14.166	16.095
Geldmiddelen 1 januari	16.095	22.869
Mutatie in geldmiddelen	-1.929	-6.774

Dit overzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen zijn samengesteld uit de posten spaarrekeningen en banken rekening-courant (zoals opgenomen onder de liquide middelen) minus de post handelsbanken (zoals opgenomen in de post kredietinstellingen). De negatieve kasstroom is voornamelijk het gevolg van het verstrekken van een lening aan de deelneming NV Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch. Zonder het verstrekken van deze lening was de kasstroom positief geweest, met name als gevolg van de verkoop van Hydreco GeoMEC BV en de vrijval van enkele obligaties.

Overzicht totaalresultaat 2019

	2019	2018
Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen	29.508	26.768
Totaalresultaat van de rechtspersoon	29.508	26.768

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

(Bedragen x 1.000 euro)

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Brabant Water NV, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch (KvK 16005077), en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit: het leveren van drinkwater en industriewater, advisering op het gebied van legionellapreventie en het bouwen en onderhouden van KWO-installaties.

Groepsverhoudingen

Brabant Water NV staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Een overzicht van de gegevens vereist op grond van de artikelen 2:379 en 2:414 BW is onderstaand opgenomen:

Naam	Statutaire zetel	Aandelen in het geplaatste kapitaal
Geconsolideerde maatschappijen		
1. HydroCare BV	Breda	100%
2. Hydroscope BV	Breda	100% deelneming van 1
3. HydroBusiness BV	Breda	100% deelneming van 1
4. Hydreco BV	Breda	100% deelneming van 1

De belangrijkste transacties door Brabant Water NV met haar verbonden partijen bestaan uit het leveren van industriewater, de verhuur van kantoorruimte en het verstrekken van garanties. De totale omvang van deze transacties bedroeg in 2019 circa 3 miljoen euro.

In december 2019 heeft HydroCare BV al haar aandelen in Hydreco GeoMEC BV verkocht aan Engie NV.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Brabant Water NV zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen, waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend. Omdat de verkoop van Hydreco GeoMEC eerst per 19-12-2019 is geëffectueerd, zijn om praktische redenen de cijfers van Hydreco GeoMEC over heel 2019 meegeconsolideerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van Brabant Water NV. De financiële gegevens van Brabant Water NV zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruikmakend van art.2: 402 BW, is volstaan met een verkorte Winst-en Verliesrekening in de enkelvoudige jaarrekening. De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

Algemene grondslagen voor opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders bepaald.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Als gevolg van afrondingen kunnen minimale verschillen ontstaan tussen de bedragen in de toelichtingen en de bedragen zoals vermeld in de balans en de winst- en verliesrekening.

Schattingswijzigingen

De Voorziening amovering transport- en distributieleidingen wordt bepaald op basis van het aantal kilometers uit te nemen leidingen, het tempo waarin de uitname plaatsvindt, de gemiddelde uitnameprijs en de hoogte van inflatie en rente. Jaarlijks

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

wordt beoordeeld of de gehanteerde parameters gewijzigd dienen te worden. Voor de te hanteren prijzen geldt dat een confrontatie gemaakt wordt met de werkelijke prijzen. Indien de afwijking kleiner is dan 10% worden de in de voorziening gehanteerde prijsaannames niet gewijzigd. Voor de rente geldt dat deze wordt aangepast, indien de actuele rekenrente meer dan 0,5%-punt afwijkt van de in de voorziening gehanteerde disconteringsvoet. In het verslagjaar heeft de jaarlijkse beoordeling geleid tot een aanpassing van de gemiddelde meterprijs.

Bij de opbouw van de voorziening bleek onvoldoende rekening te zijn gehouden met de toerekening van interne kosten, terwijl deze in de onttrekking wel volledig worden meegenomen. Het effect van deze prijsstijging is aanzienlijk. Hiertegenover staat een wijziging ten aanzien van het aantal leidingen dat bij vervanging niet meer zal worden verwijderd. In 2017 is besloten om, in afwachting van betere verwerkingstechnieken voor AC, bij vervanging AC-leidingen tijdelijk te laten liggen, indien de grondeigenaren hiermee instemmen. Zodra die betere verwerkingstechniek er zou zijn zouden deze buiten gebruik gestelde leidingen alsnog worden verwijderd. In 2019 is gebleken dat de ontwikkelingen van een nieuwe verwerkingstechniek stagneren. Naar verwachting zal ook op middellange termijn dan ook geen alternatief voor het verwerken van AC beschikbaar komen. In de voorziening is daarom nu aangenomen dat ruim 30% van de AC-leidingen bij vervanging buiten bedrijf zal worden gesteld in plaats van uitgenomen. Op basis hiervan is het te verwachten uitnametempo van met name AC-leidingen voor de komende jaren verder neerwaarts bijgesteld. Daarnaast is rekening gehouden met het feit dat het beschikbare saneringsbudget voor de komende jaren verlaagd is van 30 naar 25 miljoen euro.

Tevens is het aantal instromers op basis waarvan de Voorziening arbeidsongeschiktheid wordt bepaald gewijzigd. In 2018 werd gerekend met 6 nieuwe instromers, in 2019 is dat aantal gestegen naar 8.

De effecten van de schattingswijzigingen zijn onderstaand weergegeven:

Effect aanpassen prijs

Totaal van dotatie en vrijval bij oude prijs	8.730.000	
Totaal van dotatie en vrijval bij nieuwe prijs	13.286.500	
Effect aanpassen prijs voor amovering leidingen		-4.556.500

Effect aanpassen tempo en aantal kilometers

Totaal van dotatie en vrijval bij oude aantal kilometers en uitnamegraad	12.415.800	
Totaal van dotatie en vrijval bij nieuwe aantal kilometers en uitnamegraad	8.730.000	
Effect tempowijziging		3.685.800

Effect aanpassen instroom voorziening arbeidsongeschiktheid

Totaal van dotatie en vrijval bij oude instroom	54.509	
Totaal van dotatie en vrijval bij nieuwe instroom	340.509	
Effect aanpassen parameters voorziening arbeidsongeschiktheid		-286.000

Totaal effect op het resultaat		-1.156.700
---------------------------------------	--	-------------------

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden) als financiële derivaten verstaan. In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht indien die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de "Toelichting niet uit de balans blijvende verplichtingen". Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

In het treasury statuut staan de kaders benoemd omtrent het beheersen van risico's. In het vigerende statuut is het gebruik van renteafschermende instrumenten toegestaan ter beheersing van het renterisico op zekere kasstromen. Er mag geen gebruik worden gemaakt van financiële instrumenten waarbij een open positie wordt aangegaan. Met andere woorden: de eventuele verliezen moeten altijd gelimiteerd zijn. Er zijn door Brabant Water NV momenteel geen derivaten afgesloten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de kosten verminderd met de cumulatieve afschrijving en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld. De geactiveerde goodwill samenhangende met de overname van de NV Tilburgsche Waterleiding-Maatschappij wordt afgeschreven in twintig jaar. Geactiveerde software wordt afgeschreven in een periode die gelijk is aan de periode waarvoor het onderhoud aan de software is gecontracteerd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap en haar groepsmaatschappijen krachtens een financiële leaseovereenkomst het economisch eigendom hebben, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord.

Materiële vaste activa in aanbouw worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en indien van toepassing verminderd met bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit materiaalkosten, directe arbeidskosten en een toerekenbaar deel van de indirecte productiekosten.

De kosten die samenhangen met verplichtingen inzake de ontmanteling en verwijdering van distributie- en transportleidingen en het herstel van de terreinen bij de productielocaties zijn opgenomen onder de post voorzieningen aan de passiefzijde van de balans. Kosten voor groot onderhoud worden geactiveerd volgens de componentenmethode.

De toegepaste afschrijvingstermijnen zijn:

Technische gebouwen	45 jaar
Reinwaterkelders	90 jaar
Kantoorgebouwen	40 jaar
Terreinvoorzieningen	15 jaar
Leidingen en kabels op terreinen	60 jaar
Machines en installaties	3-30 jaar
KWO-installaties	20-30 jaar
Industriewaterinstallaties	3-30 jaar
Transport- en distributieleidingen niet AC	90 jaar
Transport- en distributieleidingen AC	60 jaar
Telecommunicatiekabels	33 jaar
Watermeters	15 jaar
Aansluitleidingen	33 jaar
Inrichting, inventaris en computerapparatuur	3-5 jaar
Transportmiddelen	4-6 jaar
Terreinen en niet gebonden activa	Op deze activa wordt niet afgeschreven

Financiële vaste activa

De niet geconsolideerde deelnemingen waarop invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden (bij gebrek aan voldoende gegevens om de nettovermogenswaarde te bepalen) gewaardeerd op basis van het zichtbaar eigen vermogen (vermogensmutatiemethode), doch niet lager dan nihil.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en (indien van toepassing) onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Deelnemingen met een negatieve waarde volgens de vermogensmutatiemethode worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het resterende aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen. De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke oninbaarheid. De onder de financiële vaste activa opgenomen obligaties (beursgenoteerd) behoren niet tot een handelsportefeuille en worden aangehouden tot het einde van de looptijd en worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs.

Effecten worden bij aankoop opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Er vindt geen afwaardering plaats naar lagere marktwaarde, tenzij er sprake is van een reële kans op onvolledige terugbetaling van de hoofdsom.

Vorraden

De voorraden betreft onderhanden werk waarbij de adviesdiensten reeds (gedeeltelijk) zijn uitgevoerd maar nog niet (volledig) zijn gefactureerd. Deze post is gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loonkosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs, onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voor de voorzieningen amovering transport- en distributieleidingen, amovering productielocaties, compensated absences en diensttijdgratificaties geldt dat deze contant zijn gemaakt tegen een reële rente van 1,1%. Deze is gebaseerd op het saldo van een gemiddelde lange rente van 3,1% en een gemiddelde verwachte inflatie van 2%. De rente is onderdeel van de dotatie aan de betreffende voorziening en niet afzonderlijk als rentelast verantwoord.

- **Voorziening amovering transport- en distributieleidingen**

Op grond van concessies heeft Brabant Water NV de plicht om de transport- en distributieleidingen te verwijderen op het moment dat deze niet meer operationeel zijn. In de situatie waar dit niet formeel geregeld is, bestaat er wel een feitelijke verwijderingsverplichting gelet op het aantoonbare beleid. De voorziening wordt opgebouwd gedurende de levensduur van de leidingen, op basis van schattingen van de in de toekomst te verwachten uitgaven. Voor een nadere uiteenzetting van de in de bepaling van de omvang van de voorziening betrokken parameters wordt verwezen naar de 'Toelichting op de geconsolideerde balans'.

- **Voorziening amovering productielocaties**

Alle productielocaties liggen op terreinen met een ecologische bestemming, waarop de verplichting rust om deze na gebruik weer in de oorspronkelijke staat terug te brengen. De voorziening wordt opgebouwd gedurende de gemiddelde levensduur van de productielocaties, op basis van schattingen van de in de toekomst te verwachten uitgaven. Voor een nadere uiteenzetting van de in de bepaling van de omvang van de voorziening betrokken parameters wordt verwezen naar de 'Toelichting op de geconsolideerde balans'.

- **Voorziening droogteschade grondwaterwinning**

De voorziening droogteschade grondwaterwinning wordt opgenomen voor de geschatte kosten die naar verwachting voortvloeien uit de per balansdatum lopende verplichtingen uit hoofde van schades in relatie tot de agrarische sector en

de natuur die hun oorsprong vinden in wateronttrekkingen in het verleden. Ten laste van de voorziening komen de kosten die voortvloeien uit het honoreren van (historische) claims.

- **Voorziening diensttijdgratificaties**

Voor de op balansdatum bestaande verplichtingen tot toekennen van diensttijdgratificaties is een voorziening gevormd ter grootte van het naar verwachting in de toekomst verschuldigde bedrag gebaseerd op de contante waarde en rekeninghoudend met de blijf- en sterftekans.

- **Voorziening KWO-exploitatie**

Deze voorziening is gevormd om de toekomstige exploitatieverliezen op een KWO-installatie van Hydreco in de regio Tilburg te dekken.

- **Voorziening arbeidsongeschiktheid**

Deze voorziening heeft betrekking op kosten uit hoofde van uitkeringen aan (oud)medewerkers die een uitkering ontvangen vanwege arbeidsongeschiktheid en die ten gevolge van het eigenrisicodragerschap voor rekening komen van Brabant Water NV.

Pensioenverplichtingen

De groep Brabant Water NV heeft diverse pensioenregelingen. De Nederlandse regelingen worden gefinancierd door opdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten ABP, Zwitserleven en Delta Lloyd. Binnen alle pensioenregelingen geldt een middelloonsysteem. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten van de groep en worden in de balans dan opgenomen in een voorziening. Ultimo 2019 (en 2018) waren er voor de groep geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. De dekkingsgraden van de pensioenfondsen bedroegen per ultimo 2019 97,8% (ABP), 163% (Zwitserleven) en 128,1% (Delta Lloyd).

Langlopende schulden, kortlopende schulden en overlopende passiva

Opgenomen leningen, schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De bijdragen die Brabant Water NV ontvangt voor de aanleg van vaste activa worden gepassiveerd onder de langlopende schulden. Deze bijdragen worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. De bijdragen worden in hetzelfde tempo afgeschreven als de afschrijvingstermijn van de bijbehorende activa.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Netto omzet

Onder netto omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar gerealiseerde afzet water en het vastrecht, onder aftrek van de over de omzet geheven belastingen. Er is sprake van een gespreide meteropname waardoor per balansdatum niet al het waterverbruik feitelijk is afgerekend. Op basis van de afzetgegevens van de pompstations en de ervaringscijfers ten aanzien van lekverliezen wordt de te factureren gerealiseerde afzet over het verslagjaar bepaald. Hierbij wordt voor het distributieverlies een percentage van 3% gehanteerd, gebaseerd op het langjarige gemiddelde van het werkelijke distributieverlies.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend. Bij de jaarafgrenzing worden facturen met een lagere waarde dan 5.000 euro niet aan een nadere beoordeling onderworpen.

Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf

De geactiveerde productie voor het eigen bedrijf betreft de toegerekende prestaties van personeel aan immateriële en materiële vaste activa die in eigen beheer vervaardigd zijn of werkzaamheden die ten laste van een voorziening worden gebracht. Opbrengsten voortvloeiend uit de geactiveerde productie worden verantwoord op het moment dat het materieel vast actief wordt vervaardigd of ten laste van een voorziening wordt gebracht en er derhalve kosten worden gemaakt. De geactiveerde kosten worden aan dezelfde periode toegerekend.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten omvatten de bedragen die aan derden in rekening zijn gebracht voor de levering van goederen of diensten. Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de prestaties zijn verricht. De kostprijs van deze prestaties wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Bedrijfslasten

De bedrijfs- en overige lasten zijn bepaald op basis van historische kostprijs.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa bedragen een vast percentage van de historische kostprijs. Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten omvatten de rentebaten en –lasten, de kosten die samenhangen met het aantrekken van vreemd vermogen evenals de eventuele koersverschillen hierop en waardeveranderingen en uitkeringen van financiële vaste activa.

Aandeel in winst/verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Een eventueel verkoopresultaat wordt bepaald door het ontvangen verkoopbedrag te verminderen met eventuele vorderingen op de deelneming en te verminderen met de waarde van het aandeel in de deelneming aan het begin van het boekjaar.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties (indien van toepassing) slechts (nominaal) worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is. Voor Brabant Water NV geldt dat zij met ingang van 1 januari 2016 vennootschapsbelastingplichtig is. Alle activiteiten die verband houden met haar wettelijke taken zijn echter vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Hieronder valt het merendeel van de door Brabant Water NV uitgevoerde taken. Daarnaast is een vrijstelling verkregen voor diensten geleverd aan HydroCare BV (met uitzondering van de verhuur van het kantoorpand).

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen onder aftrek van het debetsaldo binnen de gezamenlijke kredietfaciliteit van Brabant Water NV en haar dochters bij de Rabobank. Winstbelastingen, betaalde en ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De overige effecten worden voor zover dit betrekking heeft op aangekochte obligaties en meegekochte agio als een investering in (financiële) vaste activa aangemerkt (uitgave uit investeringsactiviteiten). Eventuele lossingen van obligaties worden gerubriceerd onder desinvesteringen. De ontvangen aflossing van verstrekte leningen (dit betreft de posten 'Overige vorderingen' en de 'Door hypotheek gedekte leningen' van de financiële vaste activa) wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als ontvangsten uit verstrekte leningen in het kader van financieringsactiviteiten aangemerkt. Voor het gedeelte dat betrekking heeft op nieuwe verstrekte leningen wordt dit als verstrekte financiering (uitgave uit financieringsactiviteiten) aangemerkt.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van een financieel leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december

(Bedragen x 1.000 euro)

Activa

A Vaste Activa

A-I Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa hebben betrekking op softwaresystemen, verworven geothermieconcessies en op de goodwill samenhangende met de overname van de NV TWM. De samenstelling en het verloop van deze post is als volgt:

				2019
	Software systemen	Concessies	Goodwill	Totaal
Aanschafwaarde per 31 december 2018	7.919	11	42.353	50.283
Afschrijvingen tot en met 2018	-7.862	-	-12.202	-20.064
Boekwaarde 31 december 2018	57	11	30.151	30.219
Investeringsuitgaven	3.157	-	-	3.157
Desinvesteringen en overige waardeveranderingen 2019		-11	-	-11
Afschrijvingen 2019	-192	0	-3.582	-3.774
Boekwaarde 31 december 2019	3.022	-	26.569	29.591

A-II Materiële vaste activa

	2019
Aanschafwaarde 31 december 2018	1.755.266
Afschrijvingen t/m 31 december 2018	-842.217
Boekwaarde 31 december 2018	913.049
Investeringsuitgaven 2019	88.661
Afschrijvingen 2019	-37.412
Desinvesteringen en overige waardeveranderingen 2019	-1.989
	49.260
Boekwaarde per 31 december 2019	962.309

De afschrijvingen en desinvesteringen zijn verantwoord onder de post afschrijvingen in de Winst- en Verliesrekening. Bij verkoop van vaste activa wordt een eventueel restant van de boekwaarde in mindering gebracht op de opbrengst. Een eventuele verkoopopbrengst wordt in mindering op de afschrijvingen gebracht. De desinvesteringen in 2019 bestaan voornamelijk uit het administratief afwikkelen van de restantboekwaarde van nog niet geheel afgeschreven distributieleidingen die zijn verwijderd. Het aandeel van deze leidingen in het totaal is beperkt. Bovendien zijn er ook leidingen die pas na het verstrijken van de afschrijvingstermijn worden verwijderd, zodat dit geen aanleiding vormt om de afschrijvingstermijn van de leidingen aan te passen.

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december

Materiële vaste activa	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Leidingen in distributie gebied	Andere vaste middelen en niet aan bedrijfs- uitoefening dienstbaar	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde per 31 december 2018	295.293	373.635	963.685	52.753	69.900	1.755.266
Investeringsuitgaven 2019	–	1.387	–	99	87.175	88.661
Desinvesteringen in 2019	–	-71	-1.275	-1.902	-961	-4.209
In gebruik gestelde materiële vaste activa 2019	3.304	11.303	66.664	4.286	-85.557	–
Aanschafwaarde per 31 december 2019	298.597	386.254	1.029.074	55.236	70.557	1.839.718
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2018	-139.900	-224.070	-435.517	-42.724	-6	-842.217
Afschrijvingen in 2019	-4.822	-14.951	-13.991	-3.648	–	-37.412
Afgeschreven deel desinvesteringen 2019	–	–	551	1.669	–	2.220
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2019	-144.722	-239.021	-448.957	-44.703	-6	-877.409
Boekwaarde per 31 december 2019	153.875	147.233	580.117	10.533	70.551	962.309
Boekwaarde per 31 december 2018	155.393	149.565	528.168	10.029	69.894	913.049

A-III Financiële vaste activa

	2019	2018
Overige effecten	37.941	52.446
Overige vorderingen	52.284	29.547
Andere deelnemingen	7.798	7.799
Door hypotheek gedekte leningen	78	87
Totaal	98.101	89.879

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december**Overige effecten**

Een deel van de liquiditeiten wordt belegd in obligaties van instellingen die bij het aangaan van de overeenkomst voldoen aan de eisen die zijn vastgelegd in het financieel statuut van Brabant Water NV.

Het verloop van de post overige effecten in 2019 is als volgt:

Overige effecten	2019
Stand per 31 december 2018	52.446
Aankopen 2019	–
Verkopen 2019	–
Overgeboekt naar overige vorderingen	-13.873
Amortisatie agio/disagio 2019	-632
	-14.505
Boekwaarde per 31 december 2019	37.941

De beurswaarde van de obligaties op 31 december 2019 is 39.312.000 euro (ultimo 2018 was dit 56.007.000 euro). De overboeking naar overige vorderingen (onder de vlottende activa) betreft de obligaties die in 2020 zullen worden afgelost.

Overige vorderingen

In de overige vorderingen zijn onder meer twee leningen (in totaal 45 miljoen euro) aan het Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch (WBB) en een vordering uit hoofde van een financial lease ter waarde van bijna 6 miljoen euro opgenomen. Eén van de leningen aan de WBB wordt afgelost in 2020, maar gelet op de intentie van beide partijen om de looptijd van de lening te verlengen voor een periode van in elk geval drie jaar is de lening gerubriceerd onder de langlopende activa. In het verslagjaar is door HydroCare BV de bestaande belastinglatentie afgewaardeerd naar nul, vanwege de onzekerheid over de mate waarin de latentie in de toekomst kan worden benut.

Het verloop van de post overige vorderingen in 2019 is als volgt:

	2019
Stand per 31 december 2018	29.547
Nieuwe uitzettingen 2019	23.509
Aflossingen 2019	-372
Overgeboekt van vlottende activa	110
Afwaardering belastinglatentie 2019	-510
Boekwaarde per 31 december 2019	52.284

In 2020 zal 0,4 miljoen euro van deze vorderingen afgelost worden.

Voor de vordering uit hoofde van de financial lease geldt dat het betreffende activum niet in juridisch eigendom is van Brabant Water NV.

Het verloop van de financial lease in 2019 is als volgt:

	2019
Stand per 31 december 2018	6.047
Afschrijvingen 2019	-368
Boekwaarde 31 december 2019	5.679

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december

Het totaal van de onverdiende rentebaten over de resterende leasetermijn bedraagt 2,8 miljoen euro.

Het verloop van de bruto investering is als volgt:

Bruto investering bij aanvang lease	7.114
Reeds afgeschreven deel	-1.434
Te ontvangen leasebetalingen	
Binnen 1 jaar	-843
In jaar 2 tot en met 5	-2.723
Vanaf jaar 6	-2.114
Waarde na afloop leasetermijn	-

Andere deelnemingen

De niet-geconsolideerde deelnemingen betreffen:

Deelneming	Aandeel	Waardering
NV Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch	40,00%	6.018
Aqualab Zuid BV	32,50%	1.064
KWH Water BV	13,20%	629
Water Fund Holland BV	28,10%	-
Aquaminerals BV	19,90%	87
Boekwaarde 31 december 2019		7.798

Het verloop van deze post is als volgt:

	2019
Stand per 31 december 2018	7.799
Aandeel resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	-1
Boekwaarde 31 december 2019	7.798

Door hypotheek gedekte leningen

De door hypotheek gedekte leningen betreffen de gelden die in het verleden door de vennootschap ter beschikking zijn gesteld aan het personeel van Brabant Water NV. Er worden geen nieuwe hypotheekleningen meer aangegaan.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2019
Stand per 31 december 2018	87
Aflossingen 2019	-9
Boekwaarde 31 december 2019	78

B Vlottende activa

B-I Voorraden

De voorraden betreft onderhanden werk. Het gaat hierbij om reeds gestarte advieswerkzaamheden die nog niet zijn afgerond en derhalve nog niet zijn gefactureerd. Deze worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van het onderhanden werk. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loonkosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs, onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop. De positie onderhanden werk bedraagt 4% van de totale omzet die met de advieswerkzaamheden is gerealiseerd.

B-II Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa hebben een kortlopend karakter (< 1 jaar), met uitzondering van de post vooruitbetaalde gebruiksrechten.

	2019	2018
Overige vorderingen en transitoria	21.921	14.383
Handelsdebiteuren	12.840	13.419
Vooruitbetaalde gebruiksrechten	3.272	3.338
Vorderingen op personeel	78	77
Totaal	38.111	31.217

Overige vorderingen en transitoria

Hierin is opgenomen de post nog te factureren watergelden; dit betreft het deel van de omzet drinkwater dat op 31 december 2019 nog gefactureerd moet worden op basis van de gerealiseerde afzet minus de in rekening gebrachte voorschotten. Als gevolg van de verhoogde voorschotten, waardoor bij de jaarafrekening minder hoeft te worden terugbetaald en de verhoging van het meetverlies is deze post met 4,3 miljoen euro gedaald ten opzichte van 2018. Daarnaast is in deze post opgenomen het gedeelte van de obligaties dat in het volgend boekjaar tot uitkering komt. In het verslagjaar is deze post bijna 12 miljoen euro hoger dan in 2018. Verder zijn in deze post onder andere nog begrepen de leveringen en diensten die na het verslagjaar gefactureerd zijn en de nog te ontvangen rente op de obligaties.

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december**Handelsdebiteuren**

Hierin zijn opgenomen alle openstaande vorderingen in het kader van waterleveringen en de levering van andere diensten. De vorderingen zijn tegen de geamortiseerde kostprijs opgenomen. In het verslagjaar is een voorziening opgenomen ter hoogte van 154.000 euro (ultimo 2018 182.000 euro) voor mogelijk niet inbare vorderingen.

Vooruitbetaalde gebruiksrechten

In 2010 is een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van glasvezelkabels ten behoeve van het datatransport voor de besturing van de productielocaties. De huurovereenkomst heeft een looptijd van 15 jaar en is, middels twee aanvullende betalingen in 2016, geheel bij vooruitbetaling voldaan. In 2019 is een aanvullende huurovereenkomst gesloten voor een drietal extra glasvezelverbindingen. Deze zijn aan de eerdere huurovereenkomst toegevoegd en expireren op hetzelfde moment als de reeds eerder afgesloten overeenkomst.

De vrijval per jaar wordt bepaald door de totale verplichtingen toe te rekenen aan de jaarschijven. Voor de gebruiksrechten geldt dat deze relatief eenvoudig om te zetten zijn in liquide middelen. Dientengevolge zijn zij geclassificeerd als kortlopend.

	2019
Glasvezelkabelnet per 31 december 2018	3.338
	3.338
In 2019 vooruitbetaald glasvezelnet	438
Toerekening glasvezelkabelnet 2019	-504
Boekwaarde per 31 december 2019	3.272

Vorderingen op personeel

De vorderingen op personeel hebben betrekking o.a. op de financiering van auto's en fietsen.

B-III Liquide middelen

	2019	2018
Spaarrekeningen	10.000	25.000
Banken rekening courant	6.290	3.038
Totaal	16.290	28.038

De liquide middelen zijn in lijn met de negatieve kasstroom afgenomen. Ondanks de lage spaarrente is er, met het oog op de op middellange termijn te verwachten uitstroom van middelen als gevolg van toenemende investeringen, voor gekozen de overtollige liquiditeiten niet langjarig te beleggen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december

Passiva

C Eigen Vermogen

C-I Gestort en opgevraagd kapitaal

	2019
Maatschappelijk kapitaal	1.000
Niet geplaatst kapitaal	-722
Stand per 31 december 2019	278

Het maatschappelijk kapitaal bestaat uit 10.000.000 aandelen van € 0,10 nominaal. De aandelen luiden op naam en zijn in eigendom van gemeenten en de Provincie Noord-Brabant.

C-II Wettelijke reserve

	2019
Stand per 31 december 2018	5.988
Vermogensmutatie 2019	-4
Stand per 31 december 2019	5.984

Dit betreft de wettelijke reserve deelnemingen.

C-III Overige reserves

	2019
Stand per 31 december 2018	629.610
Resultaat 2019	29.508
Van wettelijke reserve	4
Mutatie 2019	29.512
Stand per 31 december 2019	659.122

Overzicht verloop eigen vermogen:

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Wettelijke reserve	Overige reserves	Bestemmings-reserve	Totaal
Stand per 31 december 2017	278	5.988	577.842	25.000	609.108
Resultaat 2018		-	26.768		26.768
Aanpassing bestemmingsreserve			25.000	-25.000	-
Stand per 31 december 2018	278	5.988	629.610	-	635.876
Resultaat 2019	-	-4	29.512	-	29.508
Stand per 31 december 2019	278	5.984	659.122	-	665.384

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december

D Vreemd Vermogen

D-I Voorzieningen

Voor verplichtingen waarvoor in de toekomst uitgaven moeten worden gedaan en die hun oorsprong vinden in het boekjaar of voorafgaande boekjaren zijn voorzieningen gevormd.

	2019	2018
Amovering transport- en distributieleidingen	153.553	142.466
Amovering productielocaties	11.091	10.455
Droogteschade grondwaterwinning	9.718	1.409
Diensttijdgratificaties	356	434
KWO-exploitatie	587	587
Arbeidsongeschiktheid	1.165	871
Totaal	176.470	156.222

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Saldo 31-12-2018	Toevoeging	Rente	Vrijval	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2019
Amovering transport- en distributieleidingen	142.466	13.286	4.410	-	-6.609	153.553
Amovering productielocaties	10.455	765	324	-220	-233	11.091
Droogteschade grondwaterwinning	1.409	5.476	2.834	-	-1	9.718
Diensttijdgratificaties	434	49	13	-	-140	356
KWO-exploitatie	587	-	-	-	-	587
Arbeidsongeschiktheid	871	314	27	-	-47	1.165
Totaal	156.222	19.890	7.608	-220	-7.030	176.470

Het verloop van de uitgaven voor de voorzieningen is als volgt:

	Uitgaven binnen een jaar	Vanaf jaar 6
Amovering transport- en distributieleidingen	7.125	542.206
Amovering productielocaties	690	20.108
Droogteschade grondwaterwinning	500	-
Diensttijdgratificaties	77	90
KWO-exploitatie	27	453
Arbeidsongeschiktheid	170	536
Totaal	8.589	563.393

De nominaal verwachte uitgaven na vijf jaar zijn in bovenstaand overzicht contant gemaakt naar 31 december 2019.

Voorziening amovering transport- en distributieleidingen

Op het moment dat een leiding wordt vervangen door een nieuwe leiding is Brabant Water NV op grond van veel concessievoorwaarden verplicht om de oude leiding uit de grond te nemen. Waar de concessievoorwaarden dat niet voorschrijven acht Brabant Water NV zich hiertoe uit maatschappelijk oogpunt verplicht omdat zij zich verantwoordelijk voelt voor het handhaven van een zo schoon mogelijke ondergrond.

Om een gestructureerde, noodzakelijke vervanging van de oude leidingen te verkrijgen is een vervangingsplan over een groot aantal jaren opgesteld met de bijbehorende kosten. Gelet op het feit dat de toekomstige kosten goed zijn in te schatten is het treffen van een voorziening voor verwijderingskosten daarom de geëigende weg om een stabiel kostenverloop en daarmee een stabiel tariefbeleid te bewerkstelligen. De voorziening is gebaseerd op onderbouwde schattingen van de te verwijderen aantallen kilometers leidingen, de daaraan verbonden kosten en de verwijderingsmomenten. De voorziening wordt opgebouwd vanaf het moment van aanleg leiding (omdat de verplichting feitelijk altijd heeft bestaan en buiten gebruik gestelde leidingen altijd zijn verwijderd) tot het moment van verwijdering.

Jaarlijks wordt beoordeeld of de schattingen nog valide zijn. Gelet op de lange opbouwperiode van de voorziening (60 jaar voor AC-leidingen en 90 jaar voor overige leidingen) en de daaraan inherent verbonden onzekerheden, vindt aanpassing van de schattingen pas plaats indien er sprake is van een voldoende zeker structureel effect en als de prijs respectievelijk de disconteringsvoet meer dan 10% respectievelijk 0,5%-punt afwijkt van de gehanteerde parameters. In 2019 zijn twee belangrijke wijzigingen doorgevoerd. Ten eerste is de prijs verhoogd in verband met een betere toerekening van eigen uren en daarnaast is de aanname dat op termijn alle leidingen worden verwijderd herzien. Omdat het perspectief op een verbeterde verwerkingsmethode voor AC-leidingen is verminderd is aangenomen dat een deel van de AC-leidingen na buitenbedrijfstelling niet zal worden uitgenomen. Voor een verdere inhoudelijke toelichting op deze schattingswijzigingen verwijzen wij naar de 'Algemene grondslagen voor opstelling van de geconsolideerde jaarrekening'.

Voorziening amovering productielocaties

Deze voorziening is gevormd ter bestrijding van de kosten voor het slopen en verwijderen van buiten gebruik gestelde gebouwen en installaties van de waterproductiebedrijven. Bij het vernieuwen of staken van een productielocatie worden de bestaande gebouwen afgebroken en afgevoerd. Alle productielocaties liggen op terreinen met een ecologische bestemming, waarop de verplichting rust om deze na gebruik weer in de oorspronkelijke staat terug te brengen. Op de locaties, waar deze verplichting niet op rust, acht Brabant Water NV zich hiertoe uit maatschappelijk oogpunt verplicht. De kosten worden geraamd per locatie. Uitgangspunt is dat technische gebouwen na 45 jaar worden afgebroken en terreinleidingen na 90 jaar worden verwijderd. Bij de vorming van de voorziening blijven de reinwaterkelders buiten beschouwing, aangezien gebleken is dat bij sloop/nieuwbouw van onze waterproductiebedrijven de reinwaterkelders vrijwel altijd in stand blijven.

Voorziening droogteschade grondwaterwinning

Deze voorziening is gevormd voor uitgaven ter zake van schades die hun oorsprong vinden in wateronttrekkingen in het verleden. De schade wordt op grond van wettelijke regelingen berekend vanaf twintig jaar voorafgaande aan het moment van claimen. Vanaf deze periode wordt aan de hand van de onttrekkingen van de betreffende productielocatie de verwachte schadeuitkering berekend en verhoogd met de wettelijke rente. Zodra de definitieve schade is vastgesteld wordt deze ten laste van de voorziening uitgekeerd. Daarna wordt jaarlijks de schade uitgekeerd en direct ten laste van de exploitatie gebracht. In het verslagjaar is een belangrijke extra dotatie gedaan in verband met nieuwe claims met betrekking tot onze productielocaties Gilze, Gilzerbaan en Waalwijk. Daarnaast verwachten we in 2020 extra claims vanuit het initiatief Droogteschade.nl. De onzekerheden betreffende de omvang van de laatstgenoemde claim is echter nog van dien aard dat ter zake geen nauwkeurige bijschatting van de noodzakelijke omvang van de voorziening kan worden gemaakt.

Voorziening diensttijdgratificaties

Afhankelijk van het aantal jaren dat een werknemer onafgebroken in dienst is geweest bij een bedrijf dat aangesloten is bij de vigerende landelijke cao, wordt een éénmalige gratificatie toegekend als percentage van het inkomen per maand. Voor deze uitkering is een voorziening getroffen. Berekend wordt per medewerker wanneer de eerstvolgende gratificatie uitgekeerd wordt en tegen welk bedrag.

Conform afspraken in de cao zijn met ingang van 2016 deze gratificaties opgenomen in een persoonsgebonden budget, met uitzondering van de gratificatierechten voor medewerkers die op 1 januari 2016 55 jaar of ouder waren. Zij behouden hun recht op een gratificatie.

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december**Voorziening KWO-exploitatie**

Deze voorziening is gevormd om de toekomstige exploitatieverliezen op een KWO-installatie van Hydreco BV in de regio Tilburg te dekken.

Voorziening arbeidsongeschiktheid

Per 1 juli 2010 is Brabant Water NV eigen risicodragers voor de WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten). Dit betekent dat WGA-uitkeringen aan (oud-)medewerkers die gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn verklaard door het UWV worden verhaald op Brabant Water NV. Per ultimo 2019 waren er tien (oud-)medewerkers waarvan met redelijke zekerheid vaststaat dat Brabant Water NV de komende jaren een uitkeringsplicht heeft.

D-II Langlopende schulden

	2019	2018
Bijdragen	200.665	194.188
Schulden aan kredietinstellingen	33.247	35.591
Totaal	233.912	229.779

Bijdragen

Onder bijdragen worden verstaan de eenmalige bijdragen die in rekening zijn gebracht voor de aanleg van materiële vaste activa. De samenstelling en ontwikkeling van deze post is als volgt:

	Distributieleidingen	Aansluitleidingen	KWO installaties en Geothermie	Totaal
Stand per 31 december 2018	93.549	99.296	1.343	194.188
Bijdragen 2019	3.193	9.971	189	13.353
	96.742	109.267	1.532	207.541
Vrijval 2019 ten gunste van de Winst- en Verliesrekening	-1.194	-5.325	-357	-6.876
Stand per 31 december 2019	95.548	103.942	1.175	200.665

De ontvangen bijdragen ten behoeve van aansluitleidingen vallen in 33 jaar vrij; dit is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de op deze bijdragen betrekking hebbende activa. De bijdragen ontvangen voor de aanleg van distributieleidingen komen, gelijk aan de afschrijvingstermijn van de leidingen zelf, in 60 (waar het bijdrage voor AC-leidingen betreft), dan wel 90 jaar vrij. De bijdragen KWO-installaties worden afgeschreven over een periode gelijk aan de contractduur van de bijbehorende installatie. De totale vrijval wordt ten gunste van de post afschrijvingen in de Winst- en Verliesrekening gebracht.

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december

Overzicht schulden aan kredietinstellingen

	0%	0-1%	1-2%	3-4%	4-5%	7-8%	Eindtotaal
Beginstand 2019	20	25.046	7.750	120	1.113	1.542	35.591
+ Leningen	1.116	–	–	–	–	–	1.116
- Aflossingen 2020*	–	1.000	1.000	120	–	181	2.301
- Extra aflossingen	–	46	–	–	1.113	–	1.159
Eindstand 2019	1.136	24.000	6.750	–	–	1.361	33.247

Jaar van aflossing	0%	0-1%	1-2%	3-4%	4-5%	7-8%	Eindtotaal
2021	58	1.000	1.000	–	–	–	2.058
2022	58	1.000	1.000	–	–	–	2.058
2023	1.020	1.000	1.000	–	–	–	3.020
2024	–	1.000	1.000	–	–	–	2.000
2025	–	1.000	1.000	–	–	–	2.000
2026	–	18.000	1.000	–	–	–	19.000
2027	–	1.000	750	–	–	1.361	3.111
	1.136	24.000	6.750	–	–	1.361	33.247

* De aflossingen 2020 zijn verantwoord onder D-III a): Kredietinstellingen.

De aangetrokken lening betreft een langlopende betalingsverplichting voortvloeiende uit de overname van een distributieleiding aangaande een KWO-installatie in Eindhoven. In 2018 stond deze ten onrechte verantwoord onder de vlottende passiva. Gezien de aard van de correctie (verschuiving van kort- naar langlopende schuld) alsmede de beperkte omvang in relatie tot het balanstotaal is de correctie verwerkt in het verloop van de kort- en langlopende schulden.

D-III Kortlopende schulden en overlopende passiva

a. Kredietinstellingen

Deze schulden hebben een kortlopend karakter (<1 jaar). Aan geldgevers aangaande kortlopende schulden zijn geen zekerheden verstrekt.

	2019	2018
Handelsbanken	2.123	11.943
Aflossingen langlopende schulden volgend verslagjaar	2.182	2.296
Nog te betalen rente	191	93
Totaal	4.496	14.332

b. Leveranciers

De schulden aan leveranciers zijn tegen de nominale waarde opgenomen. Inbegrepen is een bedrag van 2,6 miljoen euro, waarvoor de facturen pas in 2020 zijn ontvangen, terwijl de prestaties reeds in 2019 zijn geleverd.

c. Overige schulden

	2019	2018
Incasso afdrachten voor derden	16.654	8.148
Belastingen en sociale lasten	11.579	10.682
Pensioenpremies	672	596
Personeel	15.828	14.816
Vooruit ontvangen investeringsbijdragen	543	1.837
Overige schulden en overlopende passiva	3.442	3.271
Waarborgsommen	2.022	1.959
Totaal	50.740	41.309

De stijging van de incasso-afdrachten hangt samen met het feit dat een deel van de afdrachten met betrekking tot 2019 net na de jaarwisseling heeft plaatsgevonden, terwijl dit in 2018 net voor de jaarwisseling is gebeurd. De schulden aan personeel betreffen in belangrijke mate nog uit te betalen (IB)-verlofuren en vakantiegeld. Daarnaast is hierin begrepen de tegoeden van het personeel uit hoofde van de zogenaamde bonusspaarregeling. De daling van de vooruit ontvangen investeringsbijdragen houdt verband met een daling van de gemiddelde hoogte van de bijdrage.

Toelichting niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

In 2019 is een aantal nieuwe droogteschadeclaims ingediend dat zou kunnen leiden tot schadevergoedingen die een aanzienlijke omvang kunnen bereiken, omdat bij toekenning van de claims over een periode van 20 jaar schade moet worden vergoed. Een deel van die claims heeft in het verslagjaar tot extra dotatie aan de voorziening Droogteschade grondwaterwinning geleid (productiebedrijven Gilze, Gilzerbaan en Waalwijk), voor een ander deel van de claims geldt dat de omvang van de schade nog steeds niet goed is in te schatten. Het kan hier wel om meerdere miljoenen euro gaan.

Er is nog voor 42,2 miljoen euro te ontvangen aan goederen en diensten, waarvoor wel een opdracht is verstrekt.

De verplichting uit hoofde van met derden aangegane leaseovereenkomsten bedragen in totaal 154.000 euro. Hiervan vervalt binnen 1 jaar 61.000 euro en na 5 jaar 3.000 euro.

In 2017 is een financieringsarrangement afgesloten met de EIB waardoor Brabant Water NV tot maart 2020 de mogelijkheid heeft om tot maximaal 150 miljoen euro financiering aan te trekken tegen gunstige condities. In 2017 is hiervan een bedrag van 17 miljoen euro opgenomen. In 2019 is tevens een trekking geïnitieerd, maar de middelen (23 miljoen euro) zijn eerst in 2020 ontvangen.

Toelichting op de geconsolideerde Winst- en Verliesrekening

(Bedragen x 1.000 euro)

E Som der bedrijfsopbrengsten

E-I Netto omzet

De opbrengst drinkwater en ander water wordt verantwoord op basis van de berekende omzet vanuit de gerealiseerde afzet. Deze methode garandeert dat de gepresenteerde omzet zo goed mogelijk aansluit met de gerealiseerde afzet. Jaarlijks wordt over het jaar voorafgaand aan het verslagjaar een confrontatie gemaakt tussen de werkelijk afgerekende omzet en de berekende omzet.

'Technische ondersteuning en exploitatie installaties' betreft voornamelijk uitgevoerde risicoanalyses, periodieke onderzoeken, opstellen beheersplannen en periodieke audits van de beheersplannen.

	2019	2018
Drinkwater	162.031	162.410
Ander water	6.364	6.135
Technische ondersteuning en exploitatie installaties	6.303	5.714
Koude-warmteopslag	4.865	4.408
En gros levering	4.089	3.008
Totaal	183.652	181.675

De omzet in drinkwater in het eigen voorzieningsgebied is in 2019 0,4 miljoen euro minder dan in 2018. De opbrengsten uit vastrecht zijn met 2,2 miljoen euro gestegen als gevolg van een forse stijging van het aantal klanten dat conform de BAG meerdere eenheden (verlaagd) vastrecht in rekening krijgt gebracht. De omzet uit het hoeveelheidstarief is echter ruim 2 miljoen euro lager door de daling van de afzet. De omzet uit hoofde van capaciteitsvergoedingen voor grote aansluitingen daalde met 0,2 miljoen euro. Tot slot is de correctie op basis van het gerealiseerde niet in rekening gebracht gebruik over het voorliggende boekjaar 0,4 miljoen euro hoger dan in 2018 het geval was.

De omzet uit Koude-warmteopslag steeg met name als gevolg van overname van een KWO-installatie in Eindhoven.

De omzet uit en gros levering is gestegen als gevolg van de nieuwe prijsafspraken. De tarieven zijn verhoogd in verband met de nieuwbouw die rechtstreeks verband houdt met de en gros levering aan Evides.

	Opbrengst		Afzet x 1.000 m ³	
	2019	2018	2019	2018
Drinkwater	162.031	162.410	178.542	183.171
En gros levering	4.089	3.008	7.685	7.688
Totaal drinkwater	166.120	165.418	186.227	190.859

E-II Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf

Dit betreft kosten van afdelingen die toegerekend zijn aan materiële vaste activa en activa in uitvoering die in eigen beheer zijn vervaardigd alsmede de toegerekende kosten van afdelingen die ten laste van de voorzieningen worden gebracht.

E-III Overige bedrijfsopbrengsten

Onder de overige bedrijfsopbrengsten zijn begrepen alle opbrengsten van aan de waterlevering gerelateerde producten en diensten. Ons bedrijf beoogt een meerwaarde te bieden aan haar klanten door het aanbieden van een totaalpakket van waterzorg op maat. Uitgangspunt hierbij is dat met dergelijke activiteiten een neutrale dan wel een positieve bijdrage wordt geleverd aan het bedrijfsresultaat.

	2019	2018
Diverse opbrengsten	7.151	6.431
Administratieve boetes	1.380	1.636
Toeslag acceptgiro's	505	621
Brandvoorzieningen	2.141	2.215
Meeliften op de nota door derden	1.379	1.437
Pachten, huur en jachtrechten	801	797
Subsidies	237	324
Totaal	13.596	13.461

De daling van het bedrag aan administratieve boetes is deels te wijten aan goede economische omstandigheden, maar ook het gevolg van een medio 2018 gewijzigd incassobeleid waarbij sneller wordt gerappelleerd en eenvoudige, snelle betaalmethodes als Ideal worden aangeboden. Ook de publiekscampagne om klanten te verleiden om nog meer via automatische incasso in plaats van met acceptgiro te betalen heeft bijgedragen aan een beter betaalgedrag.

F Bedrijfslasten

F-I Kosten van grond- en hulpstoffen

	2019	2018
Energie	7.588	6.871
Materialen	5.206	5.028
Chemicaliën	2.564	2.468
Rein- en ruwwater	244	280
Totaal	15.602	14.647

De kosten van energie zijn aanzienlijk gestegen als gevolg van de gestegen electriciteitsprijzen.

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde Winst- en Verliesrekening

F-II Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

	2019	2018
Uitbesteed onderhoud	18.304	17.126
Ingeleend personeel	10.618	9.336
Andere bedrijfskosten	6.393	4.448
Onderzoek, advies en ontwikkeling	4.059	3.815
Kosten accountantsorganisatie	258	281
Afvoeren en storten afval	975	1.172
Dotaties voorzieningen en vrijval	26.874	17.324
Totaal	67.481	53.502

De post uitbesteed onderhoud is sterk gestegen als gevolg van een stijging van het aantal ICT-projecten, hogere schoonmaakkosten op de waterproductiebedrijven in verband met een toename van investeringswerken, hoge reparatiekosten bij een afvalwaterzuiveringsinstallatie, toename van werken voor derden en extra onderzoekskosten naar arseen.

De kosten van ingeleend personeel zijn gestegen als gevolg van de toenemende investeringsopgaven waarbij een steeds groter aantal inleenkrachten ingehuurd wordt voor bemensing van de verschillende projecten.

De stijging van de andere bedrijfskosten komt voornamelijk door het wegvallen van een in 2018 opgetreden eenmalige meevaller betreffende advieskosten inzake de overname van de NV Tilburgsche Waterleidingmaatschappij die niet voor rekening van Brabant Water NV bleken te komen, terwijl die kosten in 2017 wel al genomen waren. Daarnaast zijn bij HydroCare BV de (juridische) advieskosten sterk opgelopen als gevolg van de intensivering van de activiteiten op het gebied van geothermie.

De stijging van de dotaties aan de voorzieningen wordt hieronder specifiek toegelicht.

Kosten accountantsorganisatie

	2019	2018
Controle van de jaarrekening	202	227
Andere controleopdrachten	56	47
Andere niet-controlediensten	–	2
Fiscale adviesdiensten	–	5
Totaal	258	281

De accountantskosten worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn gemaakt en niet op basis van het boekjaar waarop de controle betrekking heeft. In 2018 zijn er extra kosten gemaakt in verband met de verwerking van de goodwill met betrekking tot de overname van de NV TWM.

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde Winst- en Verliesrekening**Dotaties voorzieningen en vrijval**

De post dotaties voorzieningen en vrijval betreft de volgende posten:

	2019	2018
Amovering transport- en distributieleidingen	17.696	16.586
Amovering productielocaties	869	710
Droogteschade grondwaterwinning	8.309	28
Totaal	26.874	17.324

De dotatie aan de Voorziening amovering transport- en distributieleidingen is met name hoger als gevolg van een verhoging van de gehanteerde meterprijs in combinatie met de gewijzigde aanname met betrekking tot de hoeveelheid AC-leidingen die buiten bedrijf worden gesteld in plaats van uitgenomen. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar hetgeen vermeld is bij de Schattingswijzigingen. De stijging van de dotatie Voorzieningen Droogteschade vloeit voornamelijk voort uit de extra dotatie in verband met nieuwe claims rondom onze winningen Gilze, Gilzerbaan en Waalwijk.

F-III Lonen en salarissen

	2019	2018
Lonen en salarissen	45.090	43.973
Dotatie/vrijval diensttijdgratificaties	63	84
Dotatie/vrijval compensated absences	–	6
Dotatie/vrijval arbeidsongeschiktheid	340	490
Totaal mutaties in personeelsvoorzieningen	403	580
Totaal lonen en salarissen	45.493	44.553
Pensioenlasten	6.758	5.879
Sociale premies	6.040	5.759
Totaal sociale lasten	12.798	11.638
Totaal	58.291	56.191

Gewogen gemiddeld aantal personeelsleden naar voltijdbanen

	2019	2018
Brabant Water NV	674	678
HydroCare BV	73	69
Totaal	747	747

In 2019 zijn de lonen met gemiddeld 2,1% gestegen. Het totaal aantal fte is gelijk gebleven, waarbij de daling binnen Brabant Water NV is gecompenseerd door een toename van de activiteiten van HydroCare BV. Daarnaast is als gevolg van de stijging van zowel de pensioenpremies als de ziektekostenpremies de post sociale lasten aanzienlijk gestegen.

Bezoldiging Raad van Commissarissen en Bestuur

De bezoldigingen van de Raad van Commissarissen alsmede van het Bestuur vinden plaats op basis van het bezoldigingsbeleid zoals dat door de Algemene Vergadering vastgesteld is in haar vergaderingen van respectievelijk 20 juni 2002 en 24 juni 2011.

Sinds 1 januari 2013 vallen de Raad van Commissarissen en het Bestuur onder de Wet Normering Topinkomens (WNT) met de daarbij behorende normen en overgangsperiodes. De bezoldigingsmaxima voor de Raad waren voor 2019 en 2018 respectievelijk 29.100 en 28.350 euro (voorzitter) en 19.400 en 18.900 euro (leden). De bezoldigingsmaxima voor de bestuurder bedroegen respectievelijk 194.000 en 189.000 euro. De bezoldigingen van de Raad van Commissarissen en het Bestuur voldeden over het verslagjaar 2019 aan alle wettelijke vereisten van de WNT-1 en WNT-2 (inclusief het overgangsrecht) en hebben op basis daarvan een goedkeurende WNT-verklaring van de accountant.

Onderstaand zijn de bezoldigingselementen weergegeven volgens de definities zoals voorgeschreven in de WNT, uitgedrukt in euro's exclusief btw. De corresponderende vergelijkende cijfers uit 2018 zijn tussen haakjes weergegeven.

Raad van Commissarissen

Naam		Belastbaar loon
Mevrouw drs.ir. J.M. Driessen	lid	8.918 (8.620)
Mevrouw drs. C.J.M.A. van Esch	lid	8.688 (8.509)
De heer mr. H.B. Hieltjes	lid	8.688 (8.546)
De heer mr. J.M.L. Niederer	voorzitter	11.584 (11.411)
De heer M.W.A.M. van Stappershoef	lid	8.688 (4.255)

Voorzitter en leden van de RvC maakten gedurende geheel 2019 en 2018 deel uit van de RvC met uitzondering van de heer Van Stappershoef; hij is aangesteld per 1 juli 2018.

Bestuur

Het Bestuur van Brabant Water NV bestaat uit één persoon: de heer drs. G.J. van Nuland (geboortedatum 27-02-1956). Hij heeft een arbeidscontract op fulltime-basis, daterend uit 2001. Zijn bezoldiging voldoet aan de eisen van WNT-1 en WNT-2 alsmede het overgangsrecht.

Salaris	183.536	(213.832)
Overige belastbare emolumenten met betrekking tot 2019 ¹	20.426	(23.468)
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioenpremies en dergelijke) ²	55.424	(52.593)
Fiscale bijtelling dienstauto ³	4.869	(4.852)
Totaal overige belastbare emolumenten met betrekking tot 2018 ⁴	3.313	(0)
Totaal overige belastbare emolumenten met betrekking tot 2017 ⁴	0	(38.096)
Totaal overige belastbare emolumenten met betrekking tot 2016 ⁴	0	(0)
Totaal overige belastbare emolumenten met betrekking tot 2015 ⁴	47.131	(0)

⁽¹⁾Samenhangend met de cao en bedrijfsregelgevingen.

⁽²⁾De pensioenvoorziening van het Bestuur verloopt via het ABP. Het ABP-reglement is daarbij van toepassing. Er is sprake van een middelloonsysteem.

⁽³⁾Door Brabant Water NV wordt een dienstauto ter beschikking gesteld. De fiscale bijtelling daarover is volledig voor rekening van het Bestuur.

⁽⁴⁾Vermelding op basis van artikel 3 van de Uitvoeringsregeling WNT.

Geconsolideerde jaarrekening - Toelichting op de geconsolideerde Winst- en Verliesrekening**F-IV Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa**

	2019	2018
Materiële vaste activa	37.413	36.403
Immateriële vaste activa	3.775	3.600
Desinvesteringen en overige waardeveranderingen	956	1.256
Opbrengsten verkoop vaste activa	-369	-703
Bijdragen leidingen en KWO-installaties	-6.596	-6.362
Totaal	35.179	34.194

De afschrijvingen zijn ten opzichte van 2018 met name gestegen als gevolg van de activering van een aantal gerenoveerde waterproductiebedrijven en een stijging van het aantal geactiveerde vervangen distributieleidingen.

Bij buitengebruikstelling van vaste activa wordt het restant van de boekwaarde direct afgeschreven. Bij eventuele verkoop wordt de verkoopopbrengst geheel in mindering gebracht op de afschrijving.

F-V Overige bedrijfskosten

	2019	2018
Kantoorkosten	7.640	7.800
Belastingen en overheidsheffingen	5.006	5.059
Andere personeelskosten	3.074	2.748
Gebruiksrechten	504	1.039
Oninbare vorderingen	253	2.008
Totaal	16.476	18.654

De daling van de overige bedrijfskosten wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een daling van de post oninbare vorderingen. In 2018 was die post uitzonderlijk hoog als gevolg van een incidentele afboeking van een btw-vordering op de NV TWM. Ook de post gebruiksrechten is fors lager. Dit wordt veroorzaakt door het wegvallen van de jaarlijkse afboeking voor het gebruiksrecht van de transportleiding vanuit de Brabantse Biesbosch naar ons waterproductiebedrijf Zevenbergen. Deze is per ultimo 2018 geheel afgewikkeld.

G Financiële baten en lasten

	2019	2018
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van obligaties	1.482	1.455
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	647	642
Rentelasten en soortgelijke kosten	-1.204	-6.028
Totaal	925	-3.932

De rentebaten en opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van obligaties hebben betrekking op uitstaande geldleningen, aangekochte obligaties, het verkoopresultaat op obligaties en hypotheekleningen verstrekt aan personeel.

De rentelasten hebben betrekking op rekeningcourant kredieten en langlopende geldleningen alsmede op de financieringslasten die samenhangen met de extra te betalen overnamesom aan de NV TWM. In 2019 is deze laatste post naar nihil gedaald omdat in 2018 het laatste deel hiervan is verantwoord.

H Belasting en resultaat deelnemingen

	2019	2018
Belasting uit gewone bedrijfsuitoefening	-1.003	-600
Aandeel resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	-1	-17
Resultaat uit verkoop deelnemingen	9.190	-
Totaal	8.186	-617

Vanaf 1 januari 2016 is vennootschapsbelasting verschuldigd over de winst die gerealiseerd wordt op alle activiteiten die niet voortvloeien uit de wettelijke taken van Brabant Water NV. Dit brengt met zich mee dat niet alleen de activiteiten van Hydreco BV zijn belast (Hydreco BV was al vennootschapsbelastingplichtig), maar ook de activiteiten van HydroBusiness BV en Hydroscope BV, alsmede de niet-wettelijke activiteiten van Brabant Water NV. Dit laatste betreft onder andere de verhuur van voormalige dienstwoningen en de verkoop van reststoffen. In afstemming met de belastingdienst is inmiddels vast komen te staan dat de diensten die Brabant Water NV levert aan HydroCare BV grotendeels zijn vrijgesteld.

De te betalen belastingen zijn in het verslagjaar ten opzichte van het vorig jaar gestegen met 0,5 miljoen euro. Dit komt voor een belangrijk deel door het afboeken van de belastinglatentie die ultimo 2018 nog aanwezig was bij HydroCare BV. In verband met de grote onzekerheid betreffende de afwikkeling van deze latentie is deze in 2019 afgeboekt. Het gemiddelde te betalen Vpb-tarief over 2019 bedroeg 23,7% en is iets lager dan het gemiddelde tarief van 2018 als gevolg van de iets lagere belastbare winst en de verlaging van het belastingpercentage over de eerste schijf van 200.000 euro.

Gebeurtenissen na balansdatum

Vanaf begin maart 2020 heeft de Coronacrisis ook invloed op de dagelijkse bedrijfsvoering van Brabant Water NV. Door middel van tal van beheersmaatregelen (o.a. thuiswerken, beperken fysiek contact met de klant en collega's in het veld, voorraadverhoging, afstemming in de keten, gewijzigde werkmethoden) is de continuïteit van de bedrijfsvoering geborgd. Investeringsprojecten gaan ook nog steeds door, uiteraard onder strikte handhaving van gepaste afstand. Onze klanten hoeven niet bang te zijn voor de veiligheid van hun drinkwater; de zuiveringsprocessen en distributie zijn niet gevoelig voor het virus. Verspreiding door het water is eveneens onmogelijk.

De Coronacrisis kan wel effect hebben op onze omzet. De exacte omvang van de financiële effecten is echter nog niet in te schatten. In het zakelijke segment zal de afzet dalen, maar in het huishoudelijke segment wordt juist een stijging verwacht. De ontstane economische terugval zal leiden tot slechter betaalgedrag. Aanpassingen in ons incassobeleid, waarbij coulantere betalingsregelingen zullen worden getroffen, moeten leiden tot een beperking van de toename van het aantal afboekingen. Een mogelijk negatief omzeteffect zal, gelet op de omvang van ons weerstandsvermogen, niet leiden tot financieringsproblemen.

Jaarrekening 2019

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige Balans per 31 december na resultaatbestemming

(Bedragen x 1.000 euro)

	2019	2018
Activa		
A Vaste Activa		
I Immateriële vaste activa	29.382	30.152
II Materiële vaste activa	943.148	893.941
III Financiële vaste activa	112.063	94.447
	1.084.593	1.018.540
B Vlottende Activa		
I Vorderingen en overlopende activa	34.582	26.703
II Liquide middelen	12.470	27.135
	47.052	53.838
Totaal activa	1.131.645	1.072.378

Enkelvoudige Balans per 31 december na resultaatbestemming

(Bedragen x 1.000 euro)

	2019	2018
Passiva		
C Eigen Vermogen		
Gestort en opgevraagd kapitaal	278	278
Wettelijke reserve	5.984	5.988
Overige reserves	659.122	629.610
Bestemmingsreserve	–	–
	665.384	635.876
D Vreemd Vermogen		
I Voorzieningen	175.883	155.635
II Langlopende schulden	224.871	219.527
III Kortlopende schulden en overlopende passiva		
a Kredietinstellingen	3.496	8.429
b Leveranciers	12.078	12.918
c Overige schulden	49.933	39.993
	65.507	61.340
	466.261	436.502
Totaal passiva	1.131.645	1.072.378

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige Winst- en Verliesrekening

(Bedragen x 1.000 euro)

	2019	2018
Overig resultaat na belastingen	20.484	25.984
Aandeel resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	9.024	784
Netto resultaat	29.508	26.768

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

(Bedragen x 1.000 euro)

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

Toepassing van artikel 402 Boek 2 BW

De financiële gegevens van Brabant Water NV zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de Winst-en-Verliesrekening van Brabant Water NV conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen na belastingen en het overige resultaat na belastingen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Brabant Water NV.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Enkelvoudige jaarrekening - Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Activa**A-I Immateriële vaste activa**

De immateriële vaste activa hebben betrekking op softwaresystemen en op de goodwill samenhangende met de overname van de NV TWM.

De samenstelling en het verloop van deze post is als volgt:

	2019		
	Goodwill	Software	Totaal
Aanschafwaarde per 31 december 2018	42.353	7.305	49.658
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2018	-12.202	-7.305	-19.507
Boekwaarde per 31 december 2018	30.151	–	30.151
Investeringsuitgaven	–	2.955	2.955
Afschrijvingen in 2019	-3.582	-143	-3.725
Desinvesteringen en overige waardeveranderingen 2019	–	–	–
	-3.582	2.812	-770
Boekwaarde 31 december 2019	26.569	2.812	29.381

A-II Materiële vaste activa

	2019
Aanschafwaarde 31 december 2018	1.723.818
Afschrijvingen t/m 31 december 2018	-829.876
Boekwaarde 31 december 2018	893.942
Investeringsuitgaven 2019	85.981
Afschrijvingen 2019	-35.817
Desinvesteringen en overige waardeveranderingen 2019	-957
	49.207
Boekwaarde per 31 december 2019	943.149

De afschrijvingen en desinvesteringen zijn verantwoord onder de post afschrijvingen in de Winst- en Verliesrekening. Bij verkoop van vaste activa wordt een eventueel restant van de boekwaarde in mindering gebracht op de opbrengst. Een eventuele verkoopopbrengst wordt in mindering van de afschrijvingen gebracht.

Enkelvoudige jaarrekening - Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Materiële vaste activa	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Leidingen in distributie gebied	Andere vaste middelen en niet aan bedrijfs- uitoefening dienstbaar	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde per 31 december 2018	295.293	344.121	963.685	52.661	68.058	1.723.818
Investeringsuitgaven 2019	–	–	–	–	85.981	85.981
Desinvesteringen in 2019	–	–	-1.275	-1.902	–	-3.177
In gebruik gestelde materiële vaste activa 2019	3.304	9.784	66.664	4.286	-84.038	–
Aanschafwaarde per 31 december 2019	298.597	353.905	1.029.074	55.045	70.001	1.806.622
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2018	-139.899	-211.807	-435.517	-42.653	–	-829.876
Afschrijvingen in 2019	-4.822	-13.371	-13.991	-3.633	–	-35.817
Afgeschreven deel desinvesteringen 2019	–	–	551	1.669	–	2.220
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2019	-144.721	-225.178	-448.957	-44.617	–	-863.473
Boekwaarde per 31 december 2019	153.876	128.727	580.117	10.428	70.001	943.149
Boekwaarde per 31 december 2018	155.394	132.314	528.168	10.008	68.058	893.942

A-III Financiële vaste activa

	2019	2018
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	21.140	12.116
Overige effecten	37.941	52.446
Overige vorderingen	45.106	22.000
Andere deelnemingen	7.798	7.799
Door hypotheek gedekte leningen	78	87
Totaal	112.063	94.447

Enkelvoudige jaarrekening - Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening**Deelnemingen in groepsmaatschappijen**

In 2008 is door Brabant Water NV de vennootschap HydroCare BV opgericht. Dit is een 100% deelneming die gewaardeerd wordt tegen de netto vermogenswaarde.

	2019
Boekwaarde per 31 december 2018	12.116
Resultaat 2019 HydroCare BV	9.024
Boekwaarde per 31 december 2019	21.140

De financiële gegevens van de HydroCare BV groep zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De omvang van het resultaat van HydroCare BV in het verslagjaar is in belangrijke mate het gevolg van de verkoop van Hydreco GeoMEC BV. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar de geconsolideerde jaarrekening.

B-I Vorderingen en overlopende activa

Deze vorderingen hebben een kortlopend karakter (<1 jaar), met uitzondering van de vooruitbetaalde gebruiksrechten.

	2019	2018
Vorderingen op groepsmaatschappijen	1.385	776
Overige vorderingen en transitoria	19.307	11.742
Handelsdebiteuren	10.540	10.770
Vooruitbetaalde gebruiksrechten	3.272	3.338
Vorderingen op personeel	78	77
Totaal	34.582	26.703

Vorderingen op groepsmaatschappijen

Aan groepsmaatschappijen zijn garanties verstrekt en goederen en diensten geleverd. Over de verstrekte garanties wordt een marktconform rentetarief in rekening gebracht. Voor onderlinge leveringen worden marktconforme tarieven berekend.

B-II Liquide middelen

	2019	2018
Spaarrekeningen	10.000	25.000
Banken rekening courant	2.470	2.135
Totaal	12.470	27.135

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

Enkelvoudige jaarrekening - Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Passiva

C Eigen Vermogen

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Wettelijke reserve	Overige reserves	Bestemmings- reserve	Totaal
Stand per 31 december 2017	278	5.988	577.842	25.000	609.108
Resultaat 2018	0	0	26.768	–	26.768
Aanpassing bestemmingsreserve	0	0	25.000	-25.000	–
Stand per 31 december 2018	278	5.988	629.610	–	635.876
Resultaat 2019	–	–	29.508	–	29.508
Aanpassing wettelijke reserve	–	-4	4	–	–
Eigen vermogen per 31 december 2019	278	5.984	659.122	–	665.384

Winstbestemming 2019

Gelet op het in 2018 door de Algemene Vergadering vastgestelde financieel beleid adviseren de Aandeelhouderscommissie en de Raad van Commissarissen aan de Algemene Vergadering in te stemmen met het voorstel van het Bestuur om het resultaat van het boekjaar 2019 (29.508.000 euro) toe te voegen aan de Overige Reserves teneinde het weerstandsvermogen te versterken, mede met het oog op de toenemende noodzakelijke investeringen.

D Vreemd Vermogen

D-I Voorzieningen

	2019	2018
Herstelkosten transport- en distributieleidingen	153.553	142.466
Herstelkosten productielocaties	11.091	10.455
Droogteschade grondwaterwinning en hydrologisch natuurherstel	9.718	1.409
Dienstitjdgratificaties	356	434
Arbeidsongeschiktheid	1.165	871
Totaal	175.883	155.635

De toelichting, opbouw, het verloop en de verplichtingen in de toekomst van deze voorzieningen zijn toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

Enkelvoudige jaarrekening - Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

D-II Langlopende schulden

	2019	2018
Bijdragen	199.490	192.844
Schulden aan kredietinstellingen	25.381	26.683
Totaal	224.871	219.527

Er zijn met betrekking tot de schulden geen zekerheden verstrekt aan derden noch toezeggingen dienaangaande gedaan.

D-III Kortlopende schulden en overlopende passiva

a. Kredietinstellingen

	2019	2018
Handelsbanken	2.124	7.041
Aflossingen langlopende schulden volgend verslagjaar	1.182	1.296
Nog te betalen rente	191	92
Totaal	3.496	8.429

b. Leveranciers

De schulden aan leveranciers zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

c. Overige schulden

	2019	2018
Incasso afdrachten voor derden	16.654	8.148
Belastingen en sociale lasten	11.030	10.177
Pensioenpremies	672	596
Personeel	15.557	14.512
Vooruit ontvangen investeringsbijdragen	543	1.837
Overige schulden en overlopende passiva	3.456	2.764
Waarborgsommen	2.022	1.959
Totaal	49.934	39.993

Toelichting niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Brabant Water stond per ultimo 2019 borg voor een rekening-courant van HydroCare BV tot een maximumbedrag van 7,5 miljoen euro. Als gevolg van de verkoop van Hydreco GeoMEC BV stond HydroCare BV per ultimo 2019 credit op de betreffende rekening. In maart 2020 is de borgstelling ten bate van HydroCare BV komen te vervallen.

's-Hertogenbosch, 29 april 2020

Raad van Commissarissen van Brabant Water NV

De heer mr. J.M.L. Niederer
Mevrouw drs.ir. J.M. Driessen
Mevrouw drs. C.J.M.A. van Esch
De heer mr. H.B. Hieltjes
De heer M.W.A.M. van Stappershoef

Bestuur van Brabant Water NV

De heer drs. G.J. van Nuland

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de aandeelhouders en de raad van commissarissen van Brabant Water N.V.

Verklaring over de in het Jaarverslag 2019 opgenomen Jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Brabant Water N.V. te 's-Hertogenbosch gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Brabant Water N.V. op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2019.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2019.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Brabant Water N.V. zoals vereist in de Europese verordening betreffende

specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van het coronavirus

Het coronavirus heeft ook invloed op Brabant Water N.V.. In de paragraaf 'Gebeurtenissen na balansdatum' in de geconsolideerde jaarrekening heeft het bestuur de huidige impact en haar plannen om met deze gebeurtenissen of omstandigheden om te gaan toegelicht. Ook geeft het bestuur een analyse op hoofdlijnen van de mogelijke gevolgen van het coronavirus op de omzet van Brabant Water N.V. en geeft daarbij aan dat de financiële gevolgen ervan nog niet zijn in te schatten maar naar verwachting geen belangrijke invloed hebben op de financiële prestaties en gezondheid van Brabant Water N.V.. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het Jaarverslag 2019 opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag.
 - De overige gegevens.
- Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee

voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar

bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 29 april 2020

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. J.J. Zuidema RA

Statutaire regeling winstbestemming

Artikel 26.2

De winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering, met dien verstande dat uitkeringen ten laste van de winst, afwijkend van het voorstel van de directie, slechts kunnen worden gedaan nadat de Raad van Commissarissen in de gelegenheid is gesteld om over de voorgenomen afwijking schriftelijk zijn oordeel te geven, rekening houdende met het belang van de vennootschap. Bij staking van stemmen over uitkering of reservering van winst wordt de winst waarop het voorstel betrekking heeft gereserveerd.

Afkortingen

AC	Asbestcement
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BW	Burgerlijk Wetboek
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
EIB	Europese Investerings Bank
FTE	Fulltime-equivalent
FUR	Flexibele UittredingsRegeling
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
HRM	Human Resource Management
IBD	Informatie BeveiligingsDienst
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
ISO	International Organisation of Standardization
I&M	Infrastructuur en Milieu
KvK	Kamer van Koophandel
KWO	Koude- en Warmte Opslag
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NV	Naamloze Vennootschap
OR	Ondernemingsraad
RvC	Raad van Commissarissen
TWM	NV Tilburgsche Waterleiding-Maatschappij
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Vewin	Vereniging voor Waterleidingbedrijven
VEI	Vitens Evides International
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRA	VerstoringsRisicoAnalyse
WBB	NV Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch
Wbni	Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WIA	Wet werk inkomen naar arbeidsvermogen
WNT	Wet Normering Topinkomens
WACC	Weighted Average Cost of Capital

